

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Baptistae Mantuani ... Parthenicum libri

Baptista <Mantuanus>

Argentinae, 28. 8. 1501

VD16 -S7317

Secundæ Parthenices. Liber .iij.

[urn:nbn:de:bsz:31-321582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321582)

PARTHENICES SECVNDÆ

Numen adoraris pulsa caligine tollet
 Libera mens oculis: & te tua limina læto
 Accipient vultu reducem. quid lenta resistis?
 Rumpe moras: nec te clemencia Cæsaris ullum
 Ad scelus inuita t: nec ad importabile pondus
 Vrget: opus leue iucundum: laudabile sanctum
 Imperat: id proceres optant: id supplicat omnis
 Vrbs tua. quid tantis & sola & fœmina votis
 Non parere potes: da thura calencia Marti:
 Dux tibi Cæsar erit: nos te comitamur euntem.
 Sic ait: & Cæsar nutu assentitur & ore.

Dilemma Et thalamus. Dilemmate utitur. Vis nubere: habes Deam
 Venerē. Vis pudicię vacare: habes Iunonē. Est Dilemma ge-
 nus argumenti: quod utrinq; aduersariū capit auctore Fabio: Fabius
 a *δις* & *λαμβανω* dicitur *διλεμμα*.

Quis nam nugas. Argumentatur a contēptu Christianę re-
 ligionis & humilitate: qua tamen maxime nostra religio in p-
 cio est. Sponte tibi mala. Rhetor circa finem utitur confi-
 tutione: quæ constat ex cōmiseratione & calamitate: & egregie
 hoc Pœta hic facit ex locis cōmiseracionis: de quibus Cicero
 in arte nouæ Rhetorices.

Carminibus tua corda: malis id est magicis. Finis.

Secundæ Parthenices. Liber. iij.

EGIA Progenies fixis imota manebat
 Lumibus turri similis quę saxea moles
 Sustinet: atq; oēm fert icōcussa procellā

Et tali assurgens sermone silencia rupit.

Rēgia Progenies. In hoc tercio libello primo beatissima Ca-
 tharina copiosa oratione respondet orationi Rhetorum: qua
 Idolorum confutat cultum: Christiq; religionem argumen-
 tis & Hæbreorum & Gentilium verissimam ostēdens: quibus
 Rhetores moti: Christum verum Deum profitetur: obq; eam
 professionem a Maxencio igni traduntur. Virgo iterum car-
 ceri mancipatur post verbera: Iubetq; ne alimenta ei prebean-
 tur: quam ita cruento corpore pastam describit: padificis her-

bis pomisq; Elapsis tum bisseis diebus iterum supplicij ad
hibenda adducitur: tum iterum oratione Cæsar Puellæ blandi-
tur: qua refutata: moles rotarum Ichthyolo suadente prepa-
ratur: quæ nutu Tonantis fulmine deijcitur. Regina fidē Chri-
sti professā morti damnatur. Porphyriusq; ob tumulatam Re-
ginam plectitur. Ultimo Catharina capite truncatur: celoq;
perfruitur.

Si mea mens ullo poterat sermone moueri
Hoc fateor compulsā foret: namq; oīa Rhetor
Attigit humanum quibus est mutabile pectus.
Et factum satis est arti: si inuicta remansi
Diuinæ hoc virtutis opus: si numen abesset
Victor erat: grauib; potui succumbere dictis.
Victrices habeant lauros prolataq; pugnae
Dona: ferat virtus & non fortuna coronam.
Quoad potuit fecit: potui sine numine vinci.
Sed mihi numē adest quo mens arrepta moueri
Nescit. ad Euphratē pocius sua flumina mittet
Eridanus: Thyberī Tagus īfluat: Adua Nilū

Si mea mens. Dicit satisfactum esse arti: & si humano auxi-
lio nixa foret: se vinci potuisse: at quia diuino numē fulcra sit:
vinci non posse.

Ad Eufratem. Eridanus. fluius Galliae Cisalpinæ quæ ē in
occasu: mittet sua flumina ad Eufratem qui est orientis. Thy-
berim. Tagus. fluius est Hispaniæ pisciū feracissimus: ostreo
rumq; redundās. Ex Celtiberis originem habens per Vectio-
nes: & Carpentanos: & Lusitanos in equinoctialem labitur oc-
casum. Strabo auctor.

Tagus

Strabo

Adua Nilum. Comum ciuitas est Insubrum Galliae Cisalpi-
nae: Huic proximus est lacus Larius: quem Adua fl. auget in-
de Padum ingrediens: fontem vero in Adula mōt e habet ubi
& Rhenus Strabone Auctore.

Comum;
Larius
Adua

Strabo

Ante & Pyrenes Rhodope iuga mittet ad arces:
Taurus ad Atlantē fugiet: Carmelus ad Offam
Quā mea sanctus amor Christi præcordia lin-
Quā marti & gelidis ponā libamīa saxi. quat.

PARTHENICES SECUNDAE

Pyrene

Ante & Pyrenes. Pyrene mons est Gallos ab Hispanis sepa- Strabo
rans. Strabone Plinio: Ptolemeoq; auctoribus hunc sortitum Plinius
nomen a Pyrene Bebrycis filia compressa in eo monte ab Her Ptolome.
cule Syllius canit. Nomen Bebrycia duxere e virgine colles. Syllius

Taurus

Taurus ad Atlantem. Taurus mons est Ciliciae ab Indico Plinius
mari surgens: ut post Plinium Solinus scribit. Atlas vero Li- Solinus
byæ est auctore. Strabone Ptolemeoq;. Strabo
Ptolome:

Nec Superos odi nec numina sancta nec aras
Numinibus sacras: verum quæ numina vanum
Vulgus ait tenebrosa sequens vestigia patrum
Numen habere nego: teneat si Iupiter arcem
Aetheream quis templi Ioui quis sacra negabit?
Spõte ego thura ferã. Veneris: si numẽ haberet:
Numen adorarẽ. Phœbum sequar atq; sororem
Si soror & Phœbus Dei sunt. venerabimur arã
Palladis æthereo Pallas si Nata cerebro.
Impius & mergi dignus Phlegethonte sub imo
Sacrilego quicunq; Deum sermone lacessit.
Sed vetus & toto iam vulgatissimus orbe
Mortales inter miseros efferbuit error
Atq; aliter quã res habeat sentire coegit:
Somnia nec refero: sed quod narramus aperta
Monstrari ratione potest. dic optime Rhetor
Quis fuit ante Iouem: qui lucida volueret astra?
Qui regeret cœli cursum: qui clauderet undas
Littore: qui lato vestiret gramine campos?
Mundus enim fuit ante Iouẽ: qui raptus ab ipsa
Nec superos odi. Deos nego: non numen.
Quis fuit ante Iouem? Ante Iouem fuit Saturnus pater &
Cœlus auus. horum neuter astra mouit.
Fauce patris Corybantũ opa trans latus ad Idã
Gnosiacasq; domos Creteo creuit in antro:
Iupiter est igitur proles humana: propago

Est humana Iouis: nullum fecere quod ipsos
Esse Deos testetur opus. furta arma rapinae

Fauce patris. Saturnus filios deuorare solitus: ut est in fabulis: deceptus a Rheia: nam Iouē recens natum Curetibus Corybantibus tradidit nutriendū. Sunt autem Curetes & Corybantes: qui in matris Deorum: sacrificijs armati saltantes: casti & pueri sunt assumpti. ideo autem Corybantes appellati: quia in ter saltandū capita iacent: quod Corybta Κορυβταί dici / tur quos Betarmones vocat Homerus. Existimant autem ab Ideis Dactylis Curetes & Corybantes fuisse prognatos. Primos etenim in Creta genitos viros centū Ideos Dactylos nuncupatos. A quibus quidē procreatos Curetas nouem. Horum singulos viros decem genuisse: ex quo Ideos Dactylos nominare. Strabo auctor.

Saturnus

Curetes
corybāt:s

Homerus

Strabo

Stupra doli fraudes opera haec preclara Deorum.
O insanæ hominum mentes: quæ credere diuos
Artibus his factos potuere: ardentis Olympi
Artificem fecere hominem: demencia nulli
Admittenda viro. Deus est æternus: & ingens:
Nec cōprehensus adhuc: nec quæ cōphendere
Mēs est ulla Deū. simplex essencia nullis possit
Intercepta locis non circumscripta figuris.
Vnus & in plures nunquam diuisus: ab omni
Condicione procul nostra. mortalia nedum
Omnia verum eciam vincens coelestia longe.
Solutus hic immensum fecit non Iupiter orbem.
Quicquid hēt phlegethō quicquid caua viscera terræ
Quicquid inest Pelago quicquid secat aera pennis
Condidit: & solus totū hoc opus ipse gubernat.
Quæ narras de prole Iouis de stirpe Deorum
Scænica sunt leuibus vulgo recitanda Poetis:
Exhibitura iocos populo plausumq; teatro.

Stupra doli. Opera hominū & malorū: non numinis.

Priscianus, Scænica. Scæna cum. c. post. f. & æ: diphthongo scribitur Pri/

PARTHENICES SECVNDAB

Scena.

sciano auctore. & ut Cassiodorus refert: a rusticis primum in umbracionis causa comperta fuit: ubi cantica incondita decantabant. verum cum in Urbem deducta fuit Scena: redactū est nomen ad eam prem Theatri: qua ab uno eius cornu ad aliud ducebatur. Nam Theatra in formam Semicycli construebantur & illa Scena dicebatur: qua ab uno illius cornu i aliud cornu cum cooptura ducebatur. Erat autem vel Versilis: vel Ductilis. Versilis cum quibusdam machinis tota cōuertebatur & aliam vel personarū vel picturæ faciē ostendebat. Ductilis tūc cū tractis tabularis hac atq; illac species picturæ nudabatur. Leuibus uulgo. r. p. Comicis qui leuioribus argumētis utitur: sunt a Leuibus & Comicis Poetis recitāda ipsi vulgo.

Iupiter & proles ita sunt in sidera lati
 Ut fera syluose Nemees: ut portitor Helles:
 Portitor Europes: Auriga: & Iasonis Argo:
 Pegasus: Arctophilax: & raptis Miluius extis.
 Cæsareusq; thronus: coma regia: Procyon: urse.
 Coruus: olor: lepus: ara: canis: lyra: cæcer: & urna
 Atq; aliæ cœli formæ: quas gracia mendax
 Finxit: & audaci Vatum facundia cantu.

- Leo. Iupiter & ples. fabulosam Deorū prole: sic & astroꝝ designat
 Ut fera syluose Nemees. Leo Hic dicitur a Ioue cōstitutus: quod oīm serarū princeps esse existimatur. Nōnulli hoc amplius dicūt: quod Herculis prima fuerit hæc certacio: & quod eum inermis interfecit Hyginus auctor. Sylua autem Nemea surgit inter Cleonas & Phliuntē: in qua Argiui sacra celebra-
 re consueuere Nemea. Strabonis testimonio.
- Nemea Hyginus
- Taurus Portitor Helles. Arius. Portitor. Europes. Taurus iter astra cōstitutus quod Europā incolumē trāsuexit in Cretā ut Euripides dicit refertq; Hyginus. Auriga. Heniochus noīe Erichthonius ut Eratosthenes mōstrat. Alj Mirtilū Mercurij filium Oenomai aurigā diffinierunt cuius post notā oībus mortē parens corpus in mundo cōstituisse memoratur Hygi. auctor.
- Heniochus Euripides
 Hyginus
- Argo Et Iasonis argo. Nauis Iasonis Argo in qua Argonautæ ab ea dicti nauigarunt. primā in mari hanc fuisse cōplures dicunt & hac re stellis figurata est Hyginus auctor.
- Idem
- Pegasus. Equus alatus Neptuni & Gorgonis filius. Hygi/
- Hyginus

nio teste.

Arctophylax. De hoc fertur ut sit Archas Calistus & Iouis filius: quem dicitur Lycaō cum Iupiter ad eum in hospiciū venisset: cum alia carne concisum pro epulis apposuisse. Studebat enim scire: si Deus esset qui suum hospiciū desideraret. Hic autem e factō sequens ursam perspicitur: & arctum seruās Arctophylax est appellatus. Hyginiū auctor.

Et rapt. Miluius extis. Saturnus regno pulsus a Ioue Titanas concitauit in Deos. Erat autem monstrū a terra genitum: corporis priore parte taurus: posteriore serpens: cuius fors erat eum qui Tauri huius viscera flāmis dedisset: superaturū Deos Briareus gigas hunc imolat: & cum exta eius flāmis daturus esset: Iupiter aibus impauit ut ea raperent. Miluius officium præstitit: attulitq; ea Ioui. Vnde & cœlum meruit. Ouidius tercio Fastorum.

Cæsareusq; thronus. C. Iulius Cæsar primus Impatorum in Deorum numerū est relatus: Octauio Augusto suadete populo: cometem quem viderat in cœlo esse animā Cæsaris. Apparuit autem diebus ludorū quos Veneri genetrici fecerat: non multo post obitum Cæsaris ut Plinius refert. Nam id gaudiū prodidit Augustus his verbis. his ipsis ludorū meorū diebus sydus crinitum per septem dies in regione cœli sub septentrionibus est conspectum: id oriebat̄ur circa undecimam horā diei: clarumq; & omnibus terris conspicuum fuit. Eo signo uulgus significari credidit Cæsaris animā inter Deorum immortalium numina receptā: quo nomine id insigne simulacro capitis eius: quod mox in foro consecrauimus adiectū est. Plinius libro secūdo. obseruatus est postea mos uti Impatores in Deorum numerum referrentur: locumq; in astris acciperent ut est apud Lucanum de Nerone. Apud Stacium de Domiciano. de eodem apud Syllium simul & Vespasiano Titocq;. Vnde Poeta noster Cæsareum thronum dicit. Meminit & throni Cæsaris Pli. lib. secūdo capite. lxxij. de hac stella Poeta hic.

Coma regia. Cum Ptolemus Berenicen Ptolemei & Arsinoes filiam sororem suam duxisset uxorem: & paucis post diebus Asiam oppugnatam pfectus esset: vouisse Berenicen si victor Ptolemus redisset se detonsuram crinē: quo voto datum crinem in Veneris Arsinoes posuisse templo dicitur: eis autem postero die non comparentibus: factumq; Rex egre ferret: Conon mathematicus cupiens inire gratiam Regis: dixit crinem inter sydera videri collocatum: & quaedam vacuas

Arcto/
phylax

Miluius

C. Cæsar.

Berenice

Conon

Ouidius.

Plinius.

Lucanus.
Stacius
Syllius

PARTHENICES SECUNDAE

a figura septem stellas ostendit: quas Crinem finxit. sunt autē ad caudam Leonis in Triangulo collocatę. Hyginus auctor. Ideoq; Poeta comā Regiam dicit. Callimachus Cyreneus car/ calliachus mine Elegiaco fabulam scripsit quam Catullus transtulit lati/ Catullus. nis versibus ad Ortalum.

Procyon. Antecanis.

Vrsę. Septentriones Maior & Minor.

Coruus. qui Hydre in sidere videtur.

Olor

Olor. Cygnus qui Ioui Nemesin amanti officiū prestetit. Vel quia Iupiter in eius formā versus cum Lęda concubuit.

Hyginus. Lepus. Hunc fugere dicūt canē Orionis venā tis. Hyginius

Ara. in hac Dii coniuracionē fecere contra Titanas: ideoq; in astris locata. Hęc habet in summo cacumine circuli: ubi formatur stellas duas: & in imo duas. Est omnino stellarum quatuor. Hyginio teste.

Sirius.

Canis. Hic leporem fugientē consequitur. Habet in lingua stellam unā quę canis appellatur. In capite autē alteram: quam nōnulli Sirion appellant: quā Isis statuisse existimatur. & ita ppter flāmę candorē appellasse: q̄ eiusmodi sit ut p̄ter cęteras lucere videat. Hygin. ὀρίων etenim luceo interpretatur.

Idem

Lyra. de his in prima Parthenice historias diximus.

Atq; alię cęli formę. Fabulosa astra dicit: sic & Deos.

Non ita naturę speculati arcana sagaci
Ingenio sensere viri: quos Attica tellus

A.ete
Attica

Non ita naturę. Philosophos aliter sensisse designat.

Quos Attica tellus. Apud veteres Aete id est litus appellata fuit: & noīe deriuato pro Aetia Attica nuncupata: qm̄ maxima eius pars ad mare est extenta & angusta. Oblonga vero fatis & porrecta montibus usq; Sunium subiicitur. Alij ab Aetione Aeticam dicunt. Attidem vero & Atticā ab Attide Cranaī filia a quo & Inquilini Cranaī vocantur. Mopsopiam vero a Mopso. Ioniam vero ab Ione Xuthi filio. Posidoniam siue Neptuniam & Athenas a Posidone siue Neptuno: & Athena id est Minerua appellationem Deorum sortitā. Strabo auctor Poeta per Atticos intelligit Philosophos.

Strabo

Quos Iudęa tulit Babylonq; antiqua magorū
Clara rudimentis: Bragmanarumq; reposto

Quos Iudęa tulit. Prophetas veterisq; legis ministros designat. Babylonq; Apud Persas claruere Magi: apud Babylonios & Assyrios Caldei ut Laercius scribit.

Laercius

Bragmanarūq; rep. Tria genera Philosophorū: Indi habent Bragmāc.
 Bragmanas & Germanas & Gymnosophistas. pbantur ex his Germanæ
 Bragmanæ: quod cum Græcis in opinionibus concordent. Hi Gymno
 quam primū concepti sunt: viros doctos curatores habent: q sopher
 & matri & concepto accedentes: quædam canunt in prolis sceli
 citatem: sed reuera quædam continentię præcepta dant. Postq;
 vero nati sunt alios atq; alios curatores forciuntur: nam quo
 magis aetas adolefcit: eleganciores magistros habent. Exercen
 tur ante urbem in luco intra compositū quædam circuitū fru/
 galiter viuentes super thoris ac pellibus: ab animalibus & Ve/
 nere abstinent: serijs sermonibus intenti: & cum volētibus au/
 dire: præcepta cōmunicantes. Auditori autem non licet loqui:
 nec sternutare: nec eciam excreare. Et cum. xxx. & septem ānos
 sic vixerit: i sua secedere: & laxius licētiusq; viuere: sindonē in
 duere: aurę in māibus & aure moderate gestare: & carnibus ve/
 sci aīaliū quæ hominē ad opa nō adiuuāt: ab acribus & condi/
 mentis abstinerere: & uxores multas capere ppagandæ plis gra
 cia. Nā a pluribus plura eueniūt bona. Ex Germanis honora
 tissimi sunt: qui Syluicolæ appellātur ex eo quod in syluis de/
 gant: frondibus & siluestribus fructibus viuentes. Vestes ex
 arborū corticibus habent: vini & Vēris expertes. Post hos in
 honore sunt Medici. Medicinā plurimū per cibos perficientes:
 non autē per medicamēta. Ex medicamentis maxime unctio/
 nes probant & cataplasmata: cætera maleficij non esse expercia
 Strabo auctor. Gymnosophistę ab exortu solis ad occalum p
 stant: contuentes solē immobilibus oculis: feruētibusq; harenis
 tota die insistant. Auctore Plinio libro septimo. hi ut Strabo
 refert ex Onesicrito in maximo habētur honore. Alexandr cū
 audisset hos nudos incedere. Ad alios aut nec vocatos ire: sed
 iubere ut alij ad se venirēt: si quid assēq; vellēt quod ab eis age/
 retur & diceretur. Et cū tales essent: nec decorū videretur: ut A/
 lexander ad illos accederet: nec eciam inuitos cogeret ut quicquā
 facerēt: pter patria instituta: misit ad eos Onesicritū q se inue
 nisse scripsit. xv. hoīes. xx. stadijs ab urbe: aliū in alio gestu: v/
 stantē: vel sedentē: vel iacentē nudū: & usq; ad vesperā immortū
 postea in urbē discedere. Sed omniū difficillimū esse: solem pe
 peti adeo calidum: ut nemo alius nudis pedibus scilicet in me
 ridie per terram ire facile ferret. Locutumq; cum uno eorū no
 mine Calano: qui postea usq; in Persiam Alexandrum secutus
 scdm patriā legē moriturus: est in rogū impositus. Strabo au
 stor Plutarchus Calani meminit in vita Alexandri.

H h

Strabo

Plinius
StraboStrabo
Plutarch.

PARTHENICES SECVNDAB

Ora iacens mundo nudis vicina sopheris.
 Primus Anaxagoras quadam coelestia dixit
 Mente regi, non ille Iouem: non ille Mineruā
 Non Maia Semeleue satum praefecit Olympo:
 Non hominū quēq; breuibus qui tanta lacertis
 Corpora perpetuo nequeat conuoluerē gyro.

Bragmāe

Ora iacens mundo. Sunt autē Bragmane Indiae quorū regi/
 onem repositū mundū dicit Poeta: quoniā ad orientē solē ma/
 xime sita est: soli q; Indi nunq; e suis migrant sinibus: ut Plin.
 ait: nec eciam a nostris comperta est tanq; quae longissime ab
 est: & si qui viderunt ptem viderunt. Et ea quae ab eis perspecta
 sa sunt. auctor Strabo.

Plinius

Strabo

Gymno
 sopheris

Nudis vic. so. Gymnosopheris. nā γυμνός nudus δέ σο/
 φιστικός orator: praceptor: sapiens: deceptor. Nā Sophistae
 erant. item qui falsis argumētis malas causas tueri docebāt. in
 eos Socrates ppetuā oracionē iscripsit Κόττωρ σοφιστών

Anaxa/
 goras.

Primus Anaxagoras. Anaxagoras Hegesibolo siue Eubo/
 lo patre Clazo Menius Anaximenis fuit in primis studiosus:
 primus hic materiq; quā Hylē appellat: mentē adiecit: in pī
 cipio operis sui sic scribens. omnia simul erāt. deinde accessit.

Mens

Mens ea q; cōposuit. Hic nō solū generis gloria & opibus: verū
 animi quoq; magnitudine clarissimus fuit. Philosophari cœ/
 perat Athenis sub Callia. xx. aetatis anno ut Demetrius Phale/
 rius in descriptione Principū refert ubi & xxx. annos cōmo/
 ratū tradunt. Aiunt illū p̄dixisse lapidis lapsum: q; prope Ae/
 gim fluuiū contigit: quē ex sole casurū dixerat. Auctor Laer/
 cius Plutarchus scribit eius aetatis homines Anaxagorā Men/
 tem appellasse: siue quod eius prudenciā in cōtēplanda cogno/
 scenda q; rerū natura excellentē & singularē admirarentur: siue
 quod rerū principia non in fortuna ac necessitate sed in mente
 pura atq; secreta ab omni cōmixtione locasset: quae cōmixtis
 cæteris & concretis aequales p̄tulas distribueret.

demetrius
 phalerius

Laercius.
 Plutarch.

Aethica Cæcropias docuit qui primus Athenas,
 Insignis virtute Senex: simulachra Deosq;
 Risit: & hic Sophiæ princeps ab Appolline v̄ro
 Dictus: & iccirco iussus potare cicutam.

Fauorius Aethica Ceeropias. Socratem intelligit Philosophum Athe
Idomeuf niensem. Nā is primus ut Fauorinus in omnimoda scribit hi /
 storia cum Aeschine discipulo oratoriae campos apperuit: Ido
 meneo id ipsum in libris quos de Socraticis scripsit afferente.
 Primusq; de vitæ ratione disseruit: ac primus Philosophorum
 dānatus moritur: Pythiæ testimonio (id est Apollinis vatis)
 quæ Cherephonti id oraculum ædedit: quod in oim ore est: q̄
 scilicet mortalium omnium Socrates sapientissimus predica
Antisthenes tur. Antisthenes in successione & in Apologia Plato: tris
Plato illum accusasse tradunt: Anytum Lyconem ac Melitum. Any
 tum quidem opificum ciuiliūq; partes tuentem: Lyconem
 oratorum/Melitum vero Poetarum: quod eos omnes carpe
Laercius. ret. a Iudicibus morte damnatus: & coniectus in vincula post
 paucos dies venenum bibit Laercius auctor.
 Simulacra. d. q; risit. Capita accusationis fuere. Accusat Me
 litus Meliti filius Socratem Sophronisci filium Alopecensem
 de hisce criminibus. Iura violat Socrates: Deos quos ex maio
 rum instituto suscepit ciuitas Deos esse non æstimans: alia ve
Laercius. ro noua demonia inducens. Contra ius & phas iuuenes corrū
 pit. pœna illi mors Laercio auctore.
 Et iccirco iuss. po. cicutam. Plinius libro vicesimo quinto Cicuta
 dicit Cicuta venenum est publica Atheniensium pœna inuisa.
 Est autem herba caule viridi alciore sepe binis cubitis in cacu
Perfius minibusq; ramoso folijs coriandri tenuioribus graui odoratu
 semine Aneli crassiore. Perfius. Barbatum crede magistrū Dis
 cere sorbicio tollit quem dira cicuta.
Matre Perictonia veniens a stirpe Solonis
Clarus Aristocles: hūeris Plato dictus ab āplis
Cum comite Eudoxo nostrā peruenit ad urbē.
 Matre Perictonia. Platonem designat hic natus est patre Plato
 Aristone matre Perictonia seu Potona: fratres habuit Adiman
 thum & Glauconem sororemq; Potonam: de qua Speusippus
 nascitur. Exercitatus est Plato apud Aristonem Argium pa
 lestritam: a quo & Plato pro ægregio corporis habitu cogno
aristocles. minatus est: cum prius Aristocles ex aui nomie vocatus esset.
 Maternum genus a Solone duxit. Porro Solon ad Neptunū
 & Heleum genus refert. Aristonem quoq; patrē a Codro Me
thrasylus lanthi filio originem ducere tradunt: qui a Neptuno itidē san
Laercius. guinem trahere Thrasyllo teste memorantur. Laercius Au
 ctor.

PARTHENICES SECVNDAE

Eudoxus Cum comite Eudoxo. Eudoxus cum Platone in Aegyptū profectus: & ambo cū sacerdotibus ānos. xiiij. sunt versati (ut quidam volunt) & cū sacerdotes illi in rerum celestiu, sciēcia pręstarent: essentq; mystici & incōmunicabiles: tamē & tēpore & obsequio exorati: nōnulla pręcepta monstrarunt. Illi excurrentes diei ac noctis particulas. ccc. & lxxv. diebus in anni complementū tradiderunt auctor Strabo. Laercius Eudoxū Eschianis siliū dicit Gradium Astrologū. Geometram & Legiferum tum medicū quoq; in medicina Philistione Siculo pręceptore usus. Geometriā ab Archyta didicit in Aegyptum cū Chryssippo medico profectus: ab Agefilao ad Nestābin litteras cōmendaticias ferens: a quo sacerdotibus cōmendatus est: ibi annum & menses quatuor remoratus mento attonso atq; sup cilio. Laercius auctor.

Strabo
Laercius:

Nostram per. ad urbem. Vt apud Strabonē discimus: apud Heliopolim Plato & Eudoxus habitauerant: ubi & sacerdotū domicilia & loca monstrātur cum quibus versati sunt.

Strabo

**Quicquid ab Abramo nostri didicere parentes
Transtulit ad Graios: & ab his Academia terris
Orta Deos plures aufert: unumq; fatetur
Artificem mundi dominatoremq; Deumq;
Magnus Aristoteles hominū figmenta perosus**

Quicquid ab Abramo. Aegyptios legē didicisse uult Poeta a iudeis. Platonē eam transtulisse ad Græcos. unde & Diuus Aurelius Augustinus diuinū appellat Platonē: eius quoq; dogmata Christianę religioni ceteris philosophicis doctrinis magis consentanea (ut in libro de Ciuitate dei legitur. Cōstat autem omnia quę in secularibus disciplinis ostentantur: a diuinis litteris esse transumpta. testis est doctus ille pręparator euāgelicus Eusebius Pamphili: qui prodit Græcos suos e quibus latinitas nostra suscepit exordium: fundamenta omnis bonę disciplinę ab Hebræis esse furatos. probat hoc Cassiodorus: ita scribens. omnis splendor rhetoricę eloquencię: & oēs modi Poeticę ælocucionis & quilibet uarietas pulchrę pronunciacionis a diuinis scripturis lumpsit exordiū. S. Brant.

D. Augr:

S. Brant:

Academia Academia. Plato ex Aegypto regressus Athenas in Academia cōmorabatur. Est aut locus in suburbano nemorosus: a quodam heroe noīe Academo sic appellatus. auctor Laercius. Vñ Platonici dicti fuere Academici. Nam veteris Academicę prin-

Laercius:

ceps fuit Plato: medicus Arcefilaus: nouus Lacydes. auct. Laer.

Plato: Artificem mundi. Inicia rerum esse tria arbitratur Plato. Deum & Principia materia rerumque formas: quas Ideas idem vocat: inabsolutas: in rebus tria. formes: nulla specie vel qualitatis significatione distinctas. De

Apuleius us ite artifex conformat vniuersa. Apuleius auctor.

Aristoteles. Aristoteles Nicomachi Phestiadisq; filius Stagirides fuit. hic inter omnes Platonis discipulos maxime excel-

Timotheus luit: voceq; gracili ut Timotheus Atheniensis in libro de vitis refert: & exilibus crucibus: paruisq; oculis fuit: veste insigni: & annulis ac tofura utens. Natus est autem illi filius Nicomachus ex Herpyllide pellice: cum legatus Atheniensium ad Philip-

pum profectus fuisset. Interim Xenocrates Academiæ præfici-

tur. Aristoteles reuersus in Lyceo Peripatium elegit: illicq; usq;

ad vñtionem deambulando cum discipulis philosophabatur: ideo Peripateticus appellatus est. tredecim annos Athenis docuit:

postea clam in Chalcidæ concessit: quod ab Eurimedonte Hierophanta impietatis accusatus esset auctor Laercius. Vñ Poeta unius Dei cultum Aristoteli causam peregrinationis seu ex-

Laercius. ilij fuisse designat.

Lyncea in æthereos attollens lumina tractus

Vidit in hac unum mundi restudine Numen

Et coluit: patrios ideo fugisse Penates

Lyncea. Lynx fera est quadrupes maculis distincta ex luporum genere: ut Solinus scribit: visus acutissimi phibetur.

Solinus Lynx

Euboicosq; lares fertur percussisse: diemq;

Chalcide supremum longa clausisse senectia.

Hic Deus errantes miserans in imagine nostra

Venit: & istorum fraudem detexit & artes

Spirituum sacros quibus indulgetis honores.

Hic Deus: hunc unum colimus: vobisq; colendum

Dicimus. at plures luci præferre tenebras

Et coelo Phlegethonta volunt: & funera vitæ.

Huius in aduentu vester trepidauit Apollo

Squalidus: & vultu radios contraxit opaco.

Tum cecidere Deum statuarum simulachraque miris

Sunt contrita modis: vestri meminere parentes.

H h ij.

PAR THENICES SECUNDAE

Hūc Solymi vates perhibent veſtræq; Sibyllæ
 Sæcula facturum luſtratis aurea ſæclis.
 Huius ob imperium æternum promiſſaq; gēti
 Regna ſuæ nec forma meos nec ſceptra nec ætas
 Sollicitant animos: bona nec mortalia tanti
 Ducimus: hoc eciam veſtri docuere Poetæ.

Euboea

Euboicoſq; lareſ. Euboea inſula eſt magna in Aegeo pelago
 ut Ptolemeus ſcribit. Macris item Abantiſ dicta: ut Strabo re-

Ptolome.
 Strabo
 Ariſtoteſ

Abantes

Abantes appellatos. Sunt qui ab Heroe dicant nominari: ſicut
 heroice indolis matronā Euboeam ei cognomen tradidiſſe.

Chalcis

Ocha item a monte reliquos ſupante dicta tum Hellopia no/
 miata eſt ab Iouis filio Hellope: noſtro quo a Maumethe Tur
 ca capta fuit: Necropontus barbare dicta. Chalcis eius eſt ciui/
 ras metropolis. in ea Ariſtoteleſ verſatus eſt quoad vita ſun/
 ctus. auctoꝝ Strabo. morbo interiit cum eſſet annorum ferme
 ſexaginta triū ut Laerciuſ refert.

Strabo
 Laerciuſ.

Hic Deus. Vnus & ſolus quem Philoſophi coluerunt: ut
 uult Poeta.

Veſtri docuere Poetæ. Orpheuſ unum Deum profeſſuſ eſt:
 ut Laetanciuſ ſcribit.

Laetanciuſ

Nam quid Lyriopes & Grai filiuſ amnis
 Vos aliud docuit: fragiliſ quā noxia formæ
 Blandimenta malis præbere incendia curiſ
 Et ſibi met nec ſolum alijs inferre venenum?

Narciſſuſ

Nam quid Lyriopes. Narcifſuſ Cephiſi ſtuiuſ & Lyriopes
 nymphæ filiuſ ob pulchritudinē formæ periit: ut eſt in fabuliſ
 & Ouidiuſ in libro Metamorphoſeon tercio canit. Poeta no/
 ſter hoc fabulam dicit docere: quod noxia blandimēta fragiliſ
 formæ non ſolū alijs: ſed & ſibi ipſi: venenū hoc eſt excidiū ſo/
 lent inferre: & præbere incentiuū malis curiſ hoc eſt amori & li
 bidini.

Ouidiuſ.

Et quid opes aurūq; Midæ monuere: qd auſuſ
 Quid Phaetontis equi: niſi qd vota ipſoſ proba Reſ
 Diuiciæq; abeunt peſſum: ſecūq; ruiniſ gum

Inuoluunt grauibus Reges regumq; ministros:
 Dicite, Plutoni veterum prudentia vatum
 Cur subiecit opes: forsan quia viderat aurum
 Ex ima tellure trahi, sub montibus altis
 Aes latet: argenti decor est in viscere terrae:

Herodot. *Midas.*
 Iustinus. *Midas.*
 Ouidius. *Midas.*
 Et quid opes. Diuicijs Midas Phrygum rex omnes antecessit: ut Herodotus scribit. Iustinusq; Fabulae dicunt eum aures asinas habuisse: quonia Pana pretulit Apollini: ut est in Vn decimo Ouidij Methamorphoseon.

Diodor *Pluto*
 Quid ausus. Fabula Phaetontis nota est. Dicite Plutoni. Diodorus scribit. Cererem ac Iasonem puerum genuisse appellatum Plutonem: qui cultum vitae pecuniasq; coaceruare: ac in usus custodire primus monstrauit. A Poetis vero Pluto Saturni filius inferis praesse diuicijsq; fingitur.

Betica testatur regio: Pactolus & Hermus
 Astipulantur: agunt etenim flauentis harenae
 Diuicias: fuluumq; trahunt cum piscibus aurum.
 Et quia sub terris Ditem regnare volebant:
 Quae tellure latent Diti attribuere profundo:
 Forsitan haec fuerit ratio quae mouerit illos.

Betica. Hispaniae ager ad orientem & meridiem iacens si ad unum uersum conferatur orbem: excellentissimus est ob eorum virtutem bonorum: quae terra creat & pelagus. Hic est quem flumen Betis alluit: isdem ex locis nascens ex quibus Anas & Tagus mediae: inter utrumq; magnitudinis existens: ab sui primordio sicut Anas in occidentem fluitans: inde in austrum deflectens in idem litus excurrit. Regio ipsa a flumine Betica vocitatur. Ab incolis autem Turdetania. Exportatur autem a Turdetania vinum: magna vis tritici. oleumq; non modo ubertate: sed etiam bonitate precipuum. Euehitur in super cera: mel: pix: & grana purpure. auctor Strabo. ob ea grana hodie Granatae regnum appellant barbari: quam superiore anno Ferdinandus Hispaniae Tarraconensem. Rex: e barbarorum manibus liberauit. In ea regione & montes extant auri & argenti habentes indaginem: quam metallam nominant. Ea ad Tagum pertinet. Strabo auctor. Plinius cunctas prouinciarum diuite cultu ac fertilitate Beticam

H h iij

Strabo

Plinius

Betis

Betica:

turdetania.

PARTHENICES SECVNDAE

precedere dicit. lib. iij.

Pactolus

Pactolus & Hermus. Lydiæ flumina Pactolus a Tmolo fluens: olim multa auri ramenta deferebat. Ex quo præclaras illas Croesi & maiorū diuicias ferunt. defertur Pactolus in Hermū: in quē Hyllus qui nunc Phrygius appellatur imittit. Strabo auctor: fert autem arenas aureas & Hermus ut Herodotus scripsit. Papinius Macte bonis animi: cuius stagnancia rura De/buit & flauis Hermus trāscurre ripis: & limo splēdēte Tagus.

Hermus

Strabo
Herodot.
Papinius.

Altera se nobis longe præstancior offert
Ad mores inuenta bono s: studiosa salutis
Consona dogmatibus nostris. concedimus ergo
Diuicias Orco: quia sunt fomenta malorum.
Et scelerum instrumenta: quibus subuertit oñe
Iusticiæ robur: cæcos quibus itur ad amnes
Sulfureosq; lacus regnum implacabile Ditis.
Non aliam ob causam mundi Saluator iniquas
Appellauit opes: & lucra ferencia mortem
Distribuenda pios hominum mandauit in usus
Discite vestrorum monitis cōtemnere qcquid
Est mortale: omnem regna in cœlestia curam
Ferte: nec ætati fluxæ neu fidite vitæ.
Mobile tempus abit: mora nulla fugacibus ānis.
Nūc quoq; dū loquimur Cæsar tua p̄terit ætas
Anxia: nec gelidam tardat tua purpura mortē.
Finis erat verbis: uno cum Rhetores ore
Nil veriti Regem: res admiranda: superbum
Sacrilægum quiddā simulachra Deosq; fatētur:
Incestumq; louem: subitoq; afflata repente
Numine tota cohors victorē extollere Christū
Cœpit: & in summam fidei prorumpere laudē.
Torua supercilio Maxencius ora minaci
Tollit: & accensus flagranti corda furore

Elata vocat arma manu. citus arma fatelles
 Admouet: accursu proceres tenuere citato
 Talibus ardentem furijs: subuersa tumultu
 Omnia præcipiti. postq̄ sedata parumper
 Ira: leues animos dixit quæ mouit Erinnis?
 Quis malus inuasit nutancia pectora Dæmon?
 Ergo ne scemineæ potuerunt vertere nugæ
 Vos quoq̄: vos inq̄ quos defendenda Deorū
 Causa peregrinis ad nos contraxit ab oris.
 Hoc honor exhibitus vobis hoc dona meretur:
 Hoc suspensa tholo: sic nos sic omnia Romæ
 Numina negligitis: quæ tanta ignauia: multos
 Vna puella viros superat. proh dedecus: inter
 Milia tot prestantum hominū certaminis huius
 Præmia fert mulier. sic Rex. concorditer omnes
 Respondere Viri. quid nos terrere minando
 Niteris? illabi manifestum in pectora numen
 Sensimus: & rutilare sacro caput illius igne
 Vidimus: & labi flāmas ex ore loquentis.
 Vincimur a Superis: & victi ponimus arma.
 Da veniam Cæsar: Christi transimus ad aras.
 Iupiter & Proles & Numina falsa valete.
 Cæsaris extemplo facies excanduit: ardent
 Lumina: labra tremūt: rauco clamore ministros
 Conuocat: infandū facinus iubet: ore tragcedo
 Atq̄ Sophocleo scelus enarrabile cantu.
 Tollite sacrilegos clamat: iugulate Deorum
 Sacra profanātes: auibusq̄ epulanda per agros
 Exta date: hæc illis sint præmia: vadat ad urbes
 Fama peregrinas: tantæ victoria pugnae

PARTHENICES SECUNDAE

Has habeant lauros: hæc gloria segnibus esto.
 Ite rogū ingentē struite: & date corpora flāmis:
 Et cinis æquoreas vento rapiatur in undas.
 Talia fulmineo iaculans late intonat ore.
 Attoniti tremuere omnes: feralibus armis
 Circumfusa cohors victos prætoria ducit
 Rhetoras: & magno circūstrepit agmine miles:
 Voce recedentes tali Catharina monebat.
 Ite triumphales animæ: superate Tyrannum.
 Ite alacres: hodie vobis referantur Olympi
 Limina. momentum mors est ubi transit æther
 Panditur: & liber petit ignea spiritus astra.
 Ite domos cœli sanctosq; intrate penates.
 Ite: sequar nec vos sacri iactura lauacri
 Terreat: abradet scelus omne salutifer ignis.
 Nec mora. comportant alij sarmenta trabesq;
 Materiam arenam: & sylvæ virgulta salignæ.

Altera. ratio honesti Christianis præposita est: nō forniæ cul-
 tus: non ambicio: non opes aur diuicij.

Orcus.

Orcus. Orcus ab urgendo dictus. c. enim pro. g. frequenter
 ponebant antiqui. auctor Festus. Alij ab ὄρκος quod est iur-
 ramentum deductū perhibent eo quod per illum hoc est stygē
 paludem: a qua (teste Homero) profluit iurabant Dii: nec peie
 rare licebat.

Festus.

Homertus

Tholus

Finis erat verbis. Oracione Virginis finita Rhetores Chri-
 sto credunt Deos Cæsaremq; execrantur. Inuehit in eos Ma-
 xencius. Suspensa tholo. Tholus Græca dictio cum. th. a /
 spirato scribi debet. & significat testudinem templi. Varrone
 auctore. item locus Athenis ubi scripturæ publicæ seruabatur
 hic de tholo templi & apud Virgi. Si qua ipsa meis venatibus
 hausi Suspendive tholo.

Varro
Virgil.

tragedia.

Ore tragædo. Tragoedia ē Heroice fortunæ in aduersis cō-
 prehensio Diomedes auctor dicta τράγος & ὄμη quoniā
 olim auctoribus tragicis τράγος. i. hircus premium cantus
 præponebatur: qui liberalibus die festo Libero patri ob hoc ip

Diomed.

Varro
Horacius
sum imolabatur: quia ut ait Varro depascūt vitem. Horacius
in arte Carmine qui Tragico vilem certauit ob hircū. Auctor
Diomedes. vox his grandior & quasi furēs cōuenit. iter Tra-
gicos prestiterunt Sophocles & Euripedes Virg. in Bucolicis
Sola Sophocleo tua carmina digna coturno.

Salutifer ignis. Baptismū intelligit flāminis.

Materiam arentem. Appositue. Pyrā designat hoc est stru-
em lignorum.

Et piceas alij pinos & odora cypressi
Robora iuniperi ramos: campoq; patenti
Construxere pyras: adipem fomentaq; flāmis
Plurima subiiciunt: oleaq; liquoribus addunt
Sulfura certatim: coit omnis turba: viæq;
Eructant hominū turbas. velut aggere fracto
Cum Padus in virides spumanti vortice cāpos
Insilit euertens segetes: spemq; obruit anni.
Subiecere faces: salit ardua flāma comamq;
Spargit: & in nubem fumi glomerantur opacā.
Corripiunt vinctos bini: stringuntq; retorto
Fune manus & fune pedes: iaciuntq; per altos
Ingenti clamore rogos. furit ignis: & ardor
In mentum salit atq; comas stridore corusco.

Et piceas. Sex arborū genera cognata in Europa resinam fe-
runt. Ex his Pinus & Pinaster folium habent Capillamēti mo-
do pretenuē: longumq; & mucrone aculeatum. Picea montes
amat & frigora: feralis arbor & funebri indicio ad fores posita
ac rogis virens. Abies insuper: Larix: & Teda: eiusdem generis
Oīa ea ppetuo virent: nec facile discernūtur in frōde ecia a peri-
tis: tanta nataliū mixtura est. Pli. auctor lib. xvi. Cōstruxe-
re py. Cōgeries lignoq; pyra Virg. lib. Aeneidos. xi. Innume-
ras struxere pyras. Rogus dū ardere ceperit. Virg. Subiectisq;
ignibus atris Ter circū accēsos cūcti fulgētibus armis Decur-
rere rogos. Bustū Festo auctore dicitur locus in q; mortuus ē
cōbustus & sepultus. Dicitur Bustū quasi bene ustū. Vbi vero
cōbustus q; tantūmodo: alibi vero sepultus: is locus ab urē
do Vstrina vocatur: Sed nō busta sepulchra vocamus.

Plinius
Virgil

Festus.

Pyra
Rogus

Bustum

Vstrina

PARTHENICES SECVNDAE

Tanta sacerdotes alacri spectacula vultu
 Conspiciunt: tabulisq; iuuant incendia factis.
 Cæsaris extollunt animos: urgētq; ministros.
 Et rediisse Deū libamen & orgia gaudent.
 Extinctis mox busta Viris cecidere: nec artus
 In cineres abiere: togas & corpora lambens
 Leniter abstinuit viresq; coercuit ignis
 Ipse suas sanctos veritus tractare, sepulchro
 Christigenæ intrepidi sublata cadauera ponunt
 Suppliciter flentes: & tristia funera ducunt.
 Cædis adhuc auidus Cæsar: nec crimine tanto
 Territus at mīto madidus post prandia Baccho
 Mandat ab obscuris foribus cæcoq; reuulsam
 Carcere victricem mensis astare Puellam.
 Illa catenarum strepitu per lata sonante
 Atria nil pauitans duri subit ora Tyranni.
 Composito vultu & frontis feritate parumper
 Vix tandem posita ficto Rex pectore fatur.
 Regia progenies Virgo tua maxima virtus
 Insigni nobis hodie certamine nota
 Conciliare potest tibi me: nisi nostra vereri
 Sacra negas: versis igitur palinodia verbis
 Est dicenda palam: neu te male numina perdāt
 Est placanda Deum dictis melioribus ira.
 ↳ Illa, quid his iterum nugis me vertere tentas
 Cæsar? ait. tu saxa colas: sine Numina nobis.
 Forsan honoratis lapides: quia creditis olim
 Deucalioneis homines de cotibus ortos.
 Talibus accensus dictis Maxencius altum
 Ferrea clamabat date verbera, verbera licitor

Expedi: & nudos humeros ac pectus apertum
 Virginis inuadens crebro ferit impius ictu
 Innocuum corpus: miti gemit ore: Deumq;
 Alloquitur Virgo, nostri cape sancte cruoris
 Primicias: animum serua: sit victima fluxum
 Corpus. ut Abramus seruato pignore sacrum
 Fecit & illustrem pecudis cruor imbuit aram
 Sic mea seruata caro concidat hostia mente.
 Sicut, ex oculis lachrymæ fluxere tepentes
 Ora genasq; rigant: largus de vulnere sanguis
 Labitur: & terram cædes effusa cruentat.

Tanta Sacerdotes. Deorum sacerdotes & Idololatre: conspi-
 ciunt combustionē Rhetorum alacri uultu Idololatre cultus
 redisse gaudentes. Christicole corpora inconsumpta igni: se/
 pulturæ tradiderunt. ignis enim vires suas cōtinuit: illeis san-
 ctorum artubus membrisq;.

Cædis adhuc audis. Cæsar. Maxencius iterū sibi puellam
 diuam Catharinam listi iubet. quam Poeta victricem appellat
 ob uictos Rhetoras Christoq; lucro factos.

Palinodia verbis. Palinodia recāctio dici potest: cū male de Palinodia
 quopiā scribentes: deinde rescribentes bene de eodē scribimus

Io. Carm. dicitur a πάλιν & ὄψιν Io. Carmelitano auctore.

Deucalioneis. Deucalion post diluuiū iactu saxorū huma- Deucaliō
 num genus restituit: ut Ouidi. canit. Doctus a Themide Rex
 Iustinus fuit Thessaliæ ut Iustinus tradit.

Abramus. Abram filium iussus imolare: ab angelo phibi-
 tus fuit occidere filium: subiecto ariete inter vepres herēte: ut
 Hierony. in Genesios lib. Hieronymus testatur. Vñ animū sanctū & il-
 lustrem respexit Deus: itidem virgo exoptat.

Supplicio affectam tali iubet ire sub umbras:
 Nullaq; bisseis præberi alimenta diebus.
 Vertitur abstergens oculis: gemebūdāq; pectus
 Velat: & in noctē lachrymans descendit opacā.

Supplicio aff. ta. Virginis pectore cōtuso verberibus: iussa
 est trudi in carcerē: eiq; alimēta duodecim diebus minime præ-
 stita (ut Poeta canit) pasta autem fuit cibo ex paradyso allato:

PARTHENICES SECVNDAE

occasione cuius locum paradyfi situmq; describit.

Topo-
graphia
Paradyfi

Est locus Aeos Phœbi nascentis ad ortus
Arduus attollens vicina cacumina cœlo.
Thraicia maior Rhodope sublimior ossa
Pelion Aemonium superans & culmē Olympi

Paradyfus

Est locus Aeos. Paradysum designat hortum deliciarum:
siue voluptatis dictū a Mose. Est autē locus amenissimus lon-
go terre & maris tractu a nostra habitabili secretus. Adeo ædi-
tus ut usq; ad lunare globum attingat. Vñ & aque diluuij ad
eum locū minime puenerūt: in eū locum hominē primū creatū
Deus posuit: ut Hieronymus in Geneleos lib. scribit.

Rhodope. mons Thraciæ. Ossa. Pelion: & Olympus Thessa-
liæ sunt auctoribus Strabone Plinio Ptolomeoq;.

Hierony-
Strabo
Plinius

Caucaseasq; niues ubi sunt iuga maxima Tauro
Illic perpetuo vernancia gramine rura
Perpetui fructus æternaq; gracia florū.
Vernaq; temperies semper: sine nubibus aer
Lympidus; auster abest: Boreas nō sibilat: Eurus
Exultat: occidua Zephyrus non murmurat aura
Hic primæua quies homini ieiuna priusquam
Infelix vetita viciasset guttura fruge.

Caucasus:

Caucaseasq; niues. Caucasus mons Pōtico & Caspio mari i-
minet muniēs Isthmū (id est terrā sitam iter ista duo maria) q-
ea dirimens Astrū versus Albanā Iberiāq; distermiat. Septē-
trionē versus Sarmaticos cāpos arboribus & omnigena silua
plenus: ea p̄cipue quæ fabricandis nauibus est idonea. Erato-
sthenes ait Caucasum ab Indigēis vocari Caspiū. auctor Stra-
bo. Alexandri reg; scriptores montis nomē in Indicos mōtes
& in vicinū illis mare transfulerunt: cū Caucasus supra trigin-
ta milia stadiorū distet ab Indiā. Strabone teste. Plinius libro
quinto dicit Taurū ubi seipsum superat Caucasum vocari: quē
hic Poeta sequitur. Strabo dicit: p̄gredienti ab Hyrcano mari
ad Aurorā: ad dextram sunt mōtes qui usq; in Indicū mare p̄-
cedunt eos Græci Taurum vocant: qui a Pamphylia Cilicia/
q; incipientes & ab occidente perpetui huicq; procedūt: cum
alia atq; alia nomina forciantur. Septētrionales eius p̄tes pri-
mo (ut dictum est) habitant Gelæ: Cadusij: Amardi: & Hyrcæ

Eratost-
henes.
Strabo

Plinius
Strabo

Taurus

norum quidam: postea Part horū Margianorū & Ariorū gen/
tes. Tum deserta quæ Samus amnis sepat ab Hyrcania ad Au
roram atq; Ochum tendunt: quoad autē hucusq; pertēdit vel
paulo minus Parachoatras appellatur. Deinde est regio Baccrī
ana & Sogdiana. Ultimi sunt Scythę Nomades. Montes om/
nes qui post Arios sequuntur Macedones Caucasum vocave
runt: Alexandro gratificantes. Barbari vero & summas & bo/
reales Paropanisi partes & Imaum & Emodum vocauerunt. Au
ctor Strabo.

Parach
oatras.

Imaus
Emodus.

Strabo

Illic perpetuo Paradisi delicias describit: nō Tauri siue Cau
casi: quoniam horridi sunt.

In medio fons est lato pulcherrimus orbe

Quatuor unde fluunt occulto flumina cursu.

Nam tria secretis delapsa meatibus arcton

Versus eunt: at mox verso reuocantur in austrū

Tramite: ad aethiopes: combustaq; solibus arua

Defluit assiduis quartum: Meroemq; refuso

Gurgite complectens Mēphitica regna pagrat.

In medio fons est Historiā Geneseos sequitur.

Quatuor unde. Gāges: Euphrates: Tigris: & Nilus. Tigris
& Eufates ex Tauro fluunt ubi Armeniā a Mesopotamiā di/
sterminat: Mesopotamiā circūdant: & apud Babylonios inui/
cem coherēt: deinde in mare Persicū emittūt. quoq; Euphrates
maior est: & plus regionē flexuoso alueo pcurrit. Tigris ex eo
dem mōte Seleuciā illatus / ad Euphratem accedit: ibiq; efficit
Mesopotamiā: deinde in eundē sinū intrat. Fontes iter se distāt
ad stadia duo milia & quingenta. Auctor Strabo. Poeta occultis
meatibus ea flumina usq; ad boreales Tauri pres uult pueni
re: atq; inde primū videri: licet fontē in paradiso habeāt. Gāges
ut Plin. scribit. alij incertis fontibus ut Nilū rigantēq; vicina eo
de mō. Alij in Scythicis mōtibus nasci dixerūt. Ptolomeus ex
Imao qd idē estimo: cū Scythas ab Indis diuidat Imaus.

Ganges
Nilus
Eufates.
Tigris

Strabo

Ptolome.

Ad Aethiopes. Nilus Meroen insulā facit Ptolomeo teste: i
ea est ciuitas eodem nomine quo insula: quæ & regni caput est.
montes frequentes habet & nemora inmodica. Habitant eam
partim pastores: partim venatores: partim agricolæ. Sunt i ea
ærarie: ferrarie: & aurarie: & præciosorum lapidum genera. au
ctor Strabo.

Meroe.

Strabo

PARTHENICES SECVNDAE

Ad vitrei fontis ripas in margine læto
 Sunt oleæ pingues: sunt medica mala: cypressi:
 Et semper virides lauri: palmetaq; longis
 Frondibus: & pini pingues: & myrtea sylua.
 Sunt & odoratæ cedri: foecundaq; semper
 Ficus: & uua graui pendens in palmite: pruna
 Cærea: iuglandes: & amygdala: purpureumq;
 Quod tulit Arctoïis pomum Lucullus ab aruis
 Prata sub arboribus raris florentia semper.
 Lilia: serpillum: narcissus: amaracus omne
 Gramen odoriferū: violæ: rosa: balsamus: arbor
 Thurea: myrrha: thymū: buxus: terebīthus: amō
 Nardus: & Aiacis frondes rorisq; marini. mū
 Irriguos circum riuos sua brachia tendunt.
 Innocui vitreo ludunt in gurgite pisces.
 Vbera distendunt pecudes. hic nulla leonum
 Semina: non serpens: nec cauda scorpium unca.
 Omnia tuta. cubant lepores: nec bella nec ulla
 Insidias metuunt. cantu nemus omne volucrū
 Personat: & florum per summa cacumia nectar
 Libat apis: lectumq; cauis opus aggerat antris.
 Nuncius ante pater summa quem miserat arce
 Virgineo occurrens morbo: casusq; futuri
 Præcius inde fauos illis & mella diebus
 Pomac; decerpens: dapis inconsueta ferebat
 Xenia: desertæ trans æquora lata Puellæ.
 Hæc sunt illa quibus felicem pabula vitam
 Helias & socij longæuā in sæcula ducunt.
 Omniaq; infuso curauit vulnera moly:
 Moly: quod omnigenis fecit Deus utile morbis.

Nigra subest radix viridis coma floribus albet,
 Iam bisseña dies ierat; reuocatur ab umbris
 Ambrosium vultu referens Catharina decorē,
 Nec tenuata fame nec tristi squalida nocte.
 Cæsar ut aspexit solitum decus oris honesti
 Fraude ministroꝝ pastam putat; æstuat; ardet
 Vociferans: trepidat mugitu Regia tanto,
 Non secus ac nauæ pelago cū turbidus imber
 Ingruit: & rauco volitat cum murmure nubes
 Pulsa Notō: tumet unda: micat pice nigrior aer
 Ignibus: & toni tru ingēti tonat altus Olympus.
 Perdite custodes clamat vel mergite ponto
 Tergore confutos: Siculis vel adurite tauris.

Ad vitrei fontis ripas. Describit Poeta fructus & arbores cir
 ca fontis paradisiaci ripas.

Plinius Sunt medica Mala. Plinius libro. xij. Inter peregrinas arbo
 res ponit Malum Assyriam: quā alij vocant Medicā hanc dicit
 venenis mederi: folium eius est unedonis intercurrentibus spi
 nis: pomum ipsum alias non manditur: odore præcellit folio/
 rū quoq; q transit i uestes: una conditus arcetq; aialiu noxia.

Plinius Cypressus. Hæc & Cupressus dicitur Diti sacra: & ideo su/
 nebrī signo ante domos posita. Plin. libro. xvi. Cyp̄ssus

Lauri. Laurus triūphis proprie dicitur: ipsa pacifera: ut quā
 prætendi eciā inter armatos hostes quietis sit indicium: Roma
 nis præcipue leticię victoriarūq; nuncia. Additur litteris & mi
 litum lanceis pilisq; fasces Impatorum decorat. Idq; nō quia
 perpetuo viret: preferenda utiq; Myrto & Oleę est: sed q̄ spe /
 etatissima in monte Parnaso. ideoq; eciā grata Apollini. Et
 quia fulmine nō icitur sata: vel in domos recepta. Tiberiū pri
 cipem tonante celo coronari ea solitū ferunt: contra fulminū
 metus. Plin. auctor libro. xv. Laurus

Plinius Myrtea silua. Tibullus & gerit insigni myrtea ferta coma. Myrtus

Tibullus Myrtus arbor est Veneri sacra: odoratissima est in Aegypto
 Plinius Plin. auctore.

Cedri. Minori Cedri duo sunt genera. Syria & Phoenicia. Cedrus
 Differunt folio. Nāq; durum: acutū: spinosum habet Oxyce/
 dros vocatur. Ramo la & nodis infesta altera: odore præstat: fru
 11

PARTHE NICES SECUNDAE

etum fert: Myrti magnitudine. Sunt & maioris Cedri duo genera. Quae floret fructum non fert: fructifera non floret: materia eius eterna. Itaque simulachra Deorum ex ea facta uerunt. auctor Plinius libro. xiiij.

Cerasus

Pomum Lucullus. Cerasum dicit. haec arbor ante uictoria Mythridaticam. L. Lucullus in Italia non fuit: at Urbis anno sexcentesimo octogesimo. L. Lucullus primum uexit e Ponto. auctor Plinius libro. xv.

Plinius

Thymus

Thymum. Thymi duo genera: candidum ac nigricans: Floret circa solsticia cum & apes decerpunt: & augurium mellis est. Auctor Plinius libro. xxi. Virg. Dumque thymo pascuntur apes: dum rore cicade.

Plinius

Virgil

Et Aiakis frondes. Ajax in florem Hyacinthum mutatus. Unde Aiakis frondes. Hyacinthum intelligit.

Moly

Moly. Herba quam Mercurius Ulyssis tradidit in remedium carminum Circes. quam & Ouis xiiij. Metamorphosis. & Plinius Moly vocant. Unde Ouis. Moly uocant Superi: nigra radice tenetur. Plinius eam nasci tradit circa Phenicum & in Cyllene Arcadiae. Specie illa Homericam radice rotunda nigraque: magnitudine cepe folio Scylle: effodi autem difficulter. Graeci auctores florem eius luteum pinxere cum Homerus candidum scripserit. Plinius sibi e Capaonia allatam scribit: aliquot diebus effossa inter difficultates saxearum radice triginta pedes longe: ac ne sic quidem solide sed abortiue. Siculis uel adurite Tauris. Alludit ad Taurum creum a Perilao Atheniensi: Agrigentinarum tyranno Phalaridi fabre factum: in quo subiectis ignibus homines torqueri docuit: uti mugitus taurinos ederet: ut e in Epistolis Phalaridis scriptum. ipseque Perilao primus opus suum imbut. Ouidius in de arte Perillum appellat.

Ouidius
Plinius

Perilao
Perillus

Phalaris
Ouidius

Iussa citi Garamas Nasamō maurusque fecerunt
Marmaride: Psylli: Numide: quibus una libido
Sanguinis. accensos miseri raptantur ad ignes:
Vinculaque iniiciunt pedibus: terraque uolutos
Versatosque luto & foedatos puluere terga
Ad tormenta trahunt. nihil illis mollia profunt
Verba precum: lachrymae nihil inter uerba cadentes
Nil longi labor obsequij: uotisque uocata

Numina nil profunt: manet implacabile peccus
 Regis: & indomitum virus medicamine nullo
 Frangitur. o infelix quæ te inclemencia Cæsar
 Virgo ait innocuos homines torquere coegit?
 Non ego terrenis epulis sed ab æthere missa /
 Sum dape pasta dies bissex. qui pabula genti
 Perdeserta dedit Solymæ: cū vecta per undas
 Aequore suspenso Pancheos venit in agros
 Me quoq; certantem pro religione fidemq;
 Asserere audentem pauit sanauit: & ipsa
 Parta salus opus esse docet coeleste. cicatrix
 Nulla per offensos ferro depræhenditur artus.
 Incipe sedata fieri clemencior ira:
 Et nec; sanguineo similem te finge Neroni:
 Sed qualis Traianus erat: vel Iulia proles
 Augustus: qualesq; tulit gens Flauia Reges

Plinius
 Herodot.
 Lucanus.
 Diodor
 Prolome.
 Plinius
 Solinus
 Herodot.
 A. Gellius

Iussa citi. Garamas. Garamantes populi Libyæ: iuxta Syr
 tes supra quos Pfylli ut Plinius tradit. Herodotus alios po
 nit in extrema pte Libyæ e qbus via ē ad Lotophagos. Luca.
 Nūc sup arentē Meroen cācriq; sub axe Qua nudi Garamātes
 arāt. Nasamon. Diodo. Circa Cyrenē & Syrtes orasq; medi
 terraneas qtuor Libycorū genera inhabitare tradit. Nasamo
 nes ad Notū vergunt. Alij Anochitæ ad occidentē siti. Marmari
 ridæ iter Aegyptū & Cyrenē habitāt: ac littoris ptem. Quar
 tū genus multitudine hoīm præstās appellātur Mace.
 Maurus. Mauritania puinciæ est Aphricæ. & duplex a Pto
 mo ponitur. Alia Tingitana: alia vero Cæsariensis appellata.
 & dicta est a Mauro Vulcani filio.
 Pfylli. Supra Garamantes ut Plinius & Solinus scribunt.
 Pfylli fuerunt contra noxium virus muniti: incredibili corpo
 ris firmitate: soli morsibus anguium nō interibant: & quāuis
 dente letali appetiti: incorrupta durabant sanitate. Hec gēs pe
 rijt a Nasamonibus capta. aliter & fabulose de his scribit Hero
 dotus & tanstulit Aulus Gellius lib. xvi. noctiū atticarū.
 Numidæ. Q d' est a flumie Ampsaga Numidiæ datur. huius

Nasamōel
 Anochitæ
 marmari.
 Mace
 mauritāia
 Pfylli
 Numidiā.

PARTHENICES SECVNDAE

incolę quam diu errarunt pabulacionibus vagabundis. No-
mades dicti sunt. Solinus. & πὸ τῆσ πομπῆσ hoc est Solinus
a pascuis. Quibus una libido sang.

Pancheos venit in agros: id est Arabicos.

Et ipsa salus parva docet esse cœleste opus?

Flauia gēf

Gens flauia. Rebellione trium principū Galbæ: Othonis:
& Vitellij) & cæde incertum diu & quasi vagū Imperium susce-
pit: firmavitq; tandē gens Flauia: obscura illa quidē ac sine ul-
lis maiorū imaginibus: sed tamen. r. p. nequaquā poenitenda:
constet licet Domicianū cupiditatis ac seuiçiæ merito poenas
luisse. T. Flavius Petronius municeps Reatinus bello ciuili /
Pompeianarū parciū cēturio ortum genti dedit. Tranquillo
astipulante. Huius filius Sabinus primus imagines ab Astiæ
populis meruit. Postea apud Heluecios forus exercuit: ibiq;
diem obiit: supstitibus uxore Vespasia Polla: & duobus ex ea
liberis: quorū maior Sabinus ad p̄fecturā Urbis: mior Vesp-
sianus ad principatū usq; p̄cessit. Tranquillus in Vespasiano.

Trāglus

Et patrem & Natum: quorum vestigia debes
Sancta sequi si vis tanto succedere regno.

Dignus eris si iustus eris. clemencia Reges
Efficit Imperio dignos. pro immanibus actis.

Crudeli mercede Deus tibi digna rependet
Præmia: crudeles Superi crudeliter urgent.

Vicit scemineo facundia iuncta decori:
Sedatusq; parum Cæsar: quo perdita Virgo

Vsq; Ioui differs inquit parere: iuuentæ
Nec miserere tuæ: non te seruilibus utar

Obsequijs: nec enī id patitur tua forma nec ætas
Assentire meis aliquando & subde rebelles

Imperijs animos. quid me respondit iniquis
Sollicitas verbis: turpi si pectora voto

Fœda geris. cur sanctum audes violare pudorē?

Vespasīa. Et Patrem & Natum. Vespasianum patrem. Titum filium.
Titus. Domicianus Titi frater tyramus euasit: unde Caluum Nero/
Domiciā. nem appellat Iuuenalis. Cū iam semianimū laceraret Flavius Iuuenalis

orbem Vltimus: & Caluo seruiret Roma Neroni,
 More suum cœno assuetus sordescere nunquã
 Desinis: & munda nescis assuescere vitæ:
 Sic tua te instituit Venus: hæc documēta tuor;
 Casta Deū. sunt hæc quibus assentire iubemur
 Imperia: hi monitus: utrū tua prouida virtus
 Consulit utilius nobis humana ne iussa
 An diuina sequi: qđ amas Deus odit: & audes
 Impugnare Deum cum sis mortalis: ab urbe
 Ciuibus hæc tam vana meis documenta tulisti.
 Erubuit Cæsar. sceleris mens conscia non fert
 Iurgia: non audet vultus attollere: seq;
 Vertit ad Ichthybolū: & reuehi p̄cepit ad ūbrã
 Carceris: atq; nouis tradi custodibus antrum.

Priscianus.

More suum cœno. Cœnū non a cœno as. ut stulti tradunt: Cœnum
 sed a Κοιπώ quod est inquinio: deducitur. Prisciano aucto-
 re. Suum. hoc est Porcorum.

Ichthybolus vero cui mens crudelis & atrox
 Ingenium: Regi quidnã vulgaribus inquit
 Hanc poenis terrere paras: sub sidere natam
 Credimus Hellæo. nam frons Marpesia caute
 Taurominita: ia asperior: rigidocq; Adamante:
 Durior Aufonios falces nostrasq; secures
 Ridet: & Imperio Diuum parere recusat.
 Cædimus: an iustis dementem urgere flagellis
 Præstat: & Imperij causam Diuumq; tueri:
 Mollia non obstant duris: nec forcia possunt
 Debilibus vinci: nec ligno saxa cauantur
 Nec manibus muri: sed duro marmora ferro
 Mœnia contortis magno molimine saxi
 Eruimus. si auferre paras a virgine Christum

PARTHENICES SECUNDAB

Finge rotas: magnæq; aliquot vertiginis orbes.
Et crebris armetur opus mucronibus omne:

Ichthybolus. Inducit Poeta Ichthybolū suadentē Maxen/ cio: ut rotarum machina cultrisc; radijs insertis discerpi faciat Virginem: quæ oracione vinci ac molliri non queat.

Quidnā uulgaribus. Simplicibus: cōmunibusq; excogi/ ta aliquod nouum poenarum genus.

Helleo. Helleum sidus Aries est: quod & caput respicere di/ cunt Astrologi.

Frons Marpesia. Virg. Quam si dura silex. aut stet Marpe/ sia cautes. Virgil

Tauro/ miniū.
Saxum
Siculum

Caute Taurominitana. Taurominium Sicilię ciuitas Stra/ bone Ptolemęq; testibus. Alludit autem Poeta ad Saxum

Siculum: quod in exemplum immobilis paciencię adduci/ tur ob Sirenas: quę quāuis in mari Siculo diucius cecinerint: non tamen mouerunt proxima saxa Propertius. Sit licet & sa/ xo paciencior illa Sicano: Sit licet & ferro durior & chalybe: Non tamen illa suos poterit compescere ocellos.

Falces. Insignia magistratū Romanorum.

Et radij cultros & curuatura rotarum
Ancipites habeant; orbis contrarius orbi
Currat; & affixos verso fecet impetus axe.
Persephone immanes poenas & sæua docebat
Supplicia occultis uolens corda impia formis.
Aspera inhumanum flexit sententiā Regem.
Queritur in tota si quis foret Vrbe Perillus

Axes
Radij
Canthi
Modioli
Anceps

Et radij cultros. Rotas partes sunt. Axes radij: canthi & mo/ dioli. Κανθοί autē pluraliter tm̄ dicitur & est ferrum rotas curruum cingens Perlius singulariue dicit Vertentem sese fru/ stra sectabere canthum. Et curuatura rotarū. Modiolos itel/ ligo. Ancipites. Anceps acutū ex utraq; parte Marcello au/ Æore ancipites cultro s id est ex utraq; parte acutos. Alias du/ bium. Virg. li. x: Anceps pugna diu. Festus aliter interpretatur.

Orbis contrarius orbi. id est rota rotę.

Perillus

Perillus. Atheniensis fuit faber cuius & Plinius meminisse in Phalaridis in epistolis epistola ad Atheniē. indignē ferētibus mortem artificis: cuiusq; Perilaus scribitur.

Perlius
Marcellus
Virgil

Plinius

Atq; Phereclea quifquã præftancior arte
Dædalus: aut auctor Troianæ cladis Epeus.

Atq; Phereclea. Ouidius in Epiftola Paridis. Hac duce St.
geo dubias a littore fœci Puppe Phereclea per freta longa vias

Phereclus faber celeberrimus qui fabricatus est naues Alex Phereclus
andri Paridis: ut est Iliados quinto quibus Alexander Hele/
nam rapuit. Hunc Meriones trucidauit. Fuit autem Harmo
nidis filius Homero teste.

Homerus

Dædalus. Ingeniofus: ἤνδρα ἄλλοσιν enim ingeniofus di/
Dædalus
citur.

Epeus. Epeum Panopei filium Boecium equi Troiani fuiſ.
Epeus
ſe fabricatorem ſcribit Homerus in Odyſſea. meminit auctor

Strabo

Strabo.

Nox erat: & medium cœli ſtellata per axem
Cum Ioue ducebant nitidi veſtigia Piſces.
Maximus ætheri Chriſtus regnator Olympi
Agmine cœlicolum magno ſtipatus ab aſtris
Labitur: & niuei tranſit per cornua Tauri:
Intrat ad humentes umbras & triſte baratrum.
Fit ſonus. & nigram ſubito lux aurea noctem
Diſſipat: apparent pulchra ſub imagine Diui.
Primus Ioannes: humeros cui lucida veſtit
Pellis: & aurati pendent in tergore villi.
Alter erat ſenior Petrus cui candida mento
Cæſaries geminæq; micant in pectore clauæ,
Tercius ardenti Paulus mucrone coruſcans
Igneus ore: ligant intextæ guttura gemmæ.
Quartus Ioannes aquila ſignatus amictu
Lucet in albenti: mentoq; & vertice canus.
Hi primi: ſua quemq; ducẽ ſtant agmina circum
Squalor abit: fulget paries: circumfluus aer
Fragrat: & Armenio carcer luſtratur amomo.
Tum vultu Diuũ Dominus ſic fatur amico.

PARTHENICES SECVNDAE

Epeus.

Nox erat. Describit tempus noctis Sole in ultimis Sagittarij partibus constituto. Nam Saturnario in inicio noctis ad occasum progresso Geminis ascendentibus: Pisces in medio caeli collocantur. Dicit ergo Poeta Christum regnatorem aetheris ad Virginem descendisse cum agmine & comitatu caelicolum: Virginis triumphum praedixit ac de Tyranno victoriam.

Tauri. secundum situm caeli descriptum. Taurus duodecimam domum obtinet: & quia Hyginio teste Taurus aversus id est a terra, ergo oritur: Cornua Tauri proximiora sunt terrae. apte igitur per ea Christus descendere designatur. Hyginus

Ioannes

Primus Ioa. Ioannes primam breuem: secundam vero longam habet: nam cum describitur tertiasyllabica dictio *ioannes*. Describit Sanctos uti a nostris depinguntur cum suis insignijs.

Amomum.

Amomo. Plinio teste Amomum nascitur in India & Armenia parte quae vocatur Otene & in Media & in Ponto. Plinius

Haecenus ex alto pugnam spectauimus orbe
Occultaeque tuis procul aspirauimus orsis
Fortibus: haec clarae fuerint praeludia pugnae:
Nunc acie tota pugnatur & omnibus armis.

Haecenus ex alto. Oratio Christi ad Virginem.
Maeste & in extremo palmam ne desere cursu:
Pars superest tibi parua via: iam proxima palmae
Curris: & apparet grauium suprae laborum
Meta: dies feret optatum tibi craftina finem.
Dixit: & ambrosia frontem perfudit & armos.
Et sic fatus abiit: dulciq; adit aethera cantu.

Maestare

Maeste.

Maeste. Maestare Marcello auctore significat magis augere. Marcellus
Virgilius libro. Aeneidos. ix. Maeste noua virtute puer sic itur Virgil
ad astra:

Altera lux aderat: feralis machina caelo
Erigitur: populique foro concursus aperto
Cogitur. horrescunt visu: & crudele fatetur
Id genus insolitum poenae de robore querno
Textitur: & bifex cubitis ascendit in auras
Pons: ubi voluendos licet se attollat ad axes.

Impulsi magnis strident conatibus orbes :
 Rostraticq; micant gladij: curuisq; minantur
 Dentibus: & paruo inter se discrimine distant :
 Corpus ut affixum lateri e regione locatum
 Discerpat latus: atq; uno secet omnia cursu
 Membra leues subito procul eiacula p auras.
 Terrificum incuciens animis structura pauore
 Aspectuq; nocens solo: super aurea sedit
 Stragula: & a tecto spectat Maxencius alto
 Coniugis extendens baccatam ad cola sinistra
 Protrahitur Virgo: qua postq; immania vidit
 Currere protensis armata volumina rostris
 Substitit: & presso suspexit sidera gressu
 Sic memorans. obfiste Pater crudelibus ausis:
 Percute dentatos orbes: ostende Tyranno
 Te loue cotempto coeli terraeq; potentem :
 Infelix videat contabescatq; videndo
 Quanta tuae virtus & quanta potencia dextrae.
 Vix ea finierat gelida cum erupit ab arcto
 Ventus: & ardenti resonans cum fulgure fulme
 Grandineq; immixta nimbus caliginis atrae:
 Dirumpitq; rotas: trabibusq; per aera pulsis
 Maxima consequitur strages: quo territa vertat
 Turba pedem noctis tenebris inclusa profunde
 Nescit: & attonitos frustatim machina labens
 Opprimit: auditur clamor: sonitusq; ruentum
 Impete cum magno trabium. periere ministri:
 Quatuor ut fama est rapuit furibunda viroꝝ
 Milia tempestas & lapsus ab aere turbo.
 Vtq; dies claro deterfit nubila coelo

PARTHENICES SECVNDAB

Detegitur clades hominū: laniata per omne
 Membra forum: facies uſtæ: conuulſaq; labra
 Dentibus exerti s: laceræq; per ardua vestes
 Culmina tectorū: mixto fluit unda cruore.
 Quæ superant cladi lugent cōmunia matres
 Funera Pelleg: lamenta per omnia surgunt
 Compita: in ingenti tota urbs ploratur aceruo,
 Plebis in occaſu tantæ gauifa per auras
 Perſephone volat: ac socios ac dæmonas omnis
 Ad prædam ciet ex aris adytisq; Deorum,
 Illi precipites altis e turribus adſunt:
 Corripiuntq; vagas animas: ſtygiſq; cohercēt
 Funibus in faces: & in intima tartara voluunt.
 Perſimiles aquilis quociens videre volucres
 Dulcibus e ſtagnis tolli: tenuemq; per auram
 Nare cateruatim: campisq; inferre volatum
 Qua rigat effuſis Mantoam grefſibus urbem
 Mintius intexens iuncis & harundine ripas.

Altera lux aderat. Procedit ad machinā rotarū: deſcribendam
 inter quas rotas Virgo debebat diſcerpenda mēbratim collo
 cari: ita ut latus rotæ diſcerpat corpus affixū lateri: locatū e re
 gione: hoc eſt ex oppoſito una rotæ: dextrū: altera ſiniſtrum:
 Virgine in medio rotarū collocata.

Stragula. Stragula. Varro. Omnia q̄ lecto ſternebantur ſtragula vo / Varro
 cari dicit.

Bacca Baccatā. Bacca cum geminato. c. exili generale nomē eſt fru
 ctuum agreſtiū arborū: & eſt nomē gēme. Inde baccatus baccā
 ta. Vnde Syllius. Hęc Phrygiā veſtē: & baccatū iduta monile. Syllius

Protrahitur Virgo. Virgo genere mortis huiuſce territa:
 rogat uti Dei potēcia virtuteq; machina rumpatur: quod vē
 to fulmine ac fulgure obtinuit: qua itidem clade quatuor ho
 minum milia fulmine perierunt: ut Poeta proſequitur.

Perſephone. Furia gaudet periſſe tot hominū animas: quæ
 Plutoni lucro fuere. Funibus in faces. Faces legendum
 cenſeo. Nam Furie armantur facibus. alſalces cumulos

Faces

Perfimiles. per Comparacionem .

Mintius fluit . Mintius ex lacu Benaco effluit ut Strabo scribit Pliniusq; Mantoam cingit tum in Padum emittit .

Plinius

Mintius .

Saucia iam dudum cæco Regina dolore
 Dissimulare nequit flagrantē pectore flammam
 Sicq; viræ alloquit. quæ te imanissime quæ te
 Pestis agit : manifesta vides miracula : nec dum
 Irritare Deum cessas : tibi me quoq; Christus
 Abstulit : & viuo crines in flumine laui.
 Nec tua sum posthac : nec me reuerencia Martis
 Nec Iouis ulla tenet : tua sint hæc numina : vincet
 Christus : & occumbes cum religione Deorum .
 Cæsar ad hæc frendens cōtorquet lumina dēso
 Torua supercilio : & clamans noua funera licitor
 Poscimus : accipe & hæc : & amaro vulnere trūcis
 Vberibus cæsa caput a ceruice reuulsum
 Aequoreæ volucres habeant : piscabitur illud
 Petrus : & inuentum Christi suspendet ad aram
 Nec mora : dum totam magnis ululatibus urbē
 Dira lues agitat : dum cædibus omnia complet
 Persephone exultans & tanta strage superbit
 Vincita manus sparsis trahitur Regina capillis .
 Res indigna nimis : missocq; ad colla capistro
 Ducitur ad littus lachrimans : & crine ligatam
 Arboris ad ramos patuliscq; umbrosa lacertis
 Stabat harenosæ frondens in margine ripæ .
 Afficiunt probris & multo verbere : tandem
 Pectore conuulso Pharias truncatur ad arces .
 Exanimes artus nudant rapiuntur in auras
 Implicitumq; comis aurum : gemmisq; monile
 Diues : & amisso sæuit fera turba pudore .

K k ij

PARTHENICES SECVNDAE

Ceu plures cum nocte lupi inuenere reli ctam
 Desidia pastoris ouem / simul agmine facto
 Cōmunē inuadunt prædā: atq; i vulnera certāt:
 Dilaniant: caput hic / secur ille / in clunibus alter
 Pascitur: & fauces implent: rictumq; cruentant.
 Audijt horrendum facinus: veniensq; repente/
 Porphirius multo raptum cum milite corpus
 Textit hūo lachrymās: meritosq; exsoluit hono:
 Infelix q̄tum fors & breuis hora sinebat. res
 Iamq; nouas afferte dapes: discumbere tempus
 Cæsar ait: sat mane Ioui Superisq; litatum
 Omnibus: & fuso placati sanguine Manes.
 Soluite tristitiam: curasq; immergite Baccho
 Debetur noua nupta mihi: namq; impia cōiunx
 Per noua Iudæo nupsit diuorcia Christo.
 Ferte cados: date Creteo de palmite vinat
 Ponite Amineos latices: Chiumq; liquorem

Cadus. Saucia iam dudū. Regina Christianam se profitetur. Vnde
 listori puniēda traditur. Ferte cados. Cadi Vasa quibus vīna
 conditur Nonio teste Virgilius. Vīna bonus quæ deinde ca-
 dis onerarat Acestes.

Nonius
 Virgil.

Creteo de palmite. Vinum Creticum ex insula Creta quod
 hodie in delicijs habent.

Amineū Amineos. Principatus datur Amineis propter firmitatem
 senio quoq; proficiētē quinq; eius genera. Plinius ponit Vir-
 gilius. Sunt & Amineæ vites firmissima Vīna.

Plinius
 Virgil.

Chios. Chiumq; liquorē. Chios insula est in mari Egeo cuius vi-
Arusiūm num Arusiū vocant. Post vinū Maroneū quod in Ismaro mō-
 te Thraciæ nascitur in parte maritima ab Homero laudatum.
 Nam cum illac nauigaret. Vlysses a Marone Eūanthei filio sa-
 cerdote Apollinis cū aīa dona accepit: tum utres vino Maro-
 neo plenos. In summa gloria fuisse vīna Thasiū Chiumq;
 his addidit Lesbīū Erasistrati maximi medici auctoritas. Plin
 teste. Virg. Non eadem arboribus pendet vindemia nostris:
 Quam Methymneo carpit de palmite Lesbos.

Plinius
 Virgil.

Et si quid Campana sui vindemia misit
Nectaris: omnigeno spument crateres Iaccho.
Discumbunt: celeres volitant agileſq; miniſtri:
Et menſas epulis onerant: Maxencius ira
Iam dudum exuſtus largo ſe ingurgitat hauſtu
Sæpius: & pergit venas inflare calentes.

Falernum

Et ſi quid Campana. Falernum dicit: quod in monte Faler-
no Campaniæ naſcebatur. Huic ſecunda nobilitas erat: & ex eo
maxime Fauſtiano. Falernus ager a ponte Campano leua pete-
tibus urbanam coloniam Syllanã nuper Capue attributam in-
cipit. Fauſtianus autem circiter quatuor miliaria a vico prope
Cedias: qui vicus a Sinueſſa ſex milibus abeſt. Triã eius gene-
ra Auſterum: Dulce: Tenue. Quidam ita diſtinguunt. Sumis
collibus Gauranum: medijs Fauſtianum: imis Falernum. Pli-
nius auctor lib. xiiij.

Plinius

Callida Perſephone grauib; conuiuia riſis
Immiscere volens ſumptis præteruolat aliſ
Aequoreã ſimulans volucrẽ: petit ardua nubes
Itq; reditq; frequens: ducitq; per aera gyrum:
Garrituq; ſonat pluuiõ. denunciãt inquit
Ichthybolus ventos tempeſtatemq; futuram
Iam pelago furor & nautis grauis ingruit imber.
Cæſar ut audiuit pelagus: ſuccurrit imago
Coniugis ad litus cæſar. iubet ire miniſtros
Necropoli mq; trahi: & condi tellure cadauer.
Reſpondere ducem iam dudum funere ducto
Porphyriũ veteri Regũ impoſuiſſe ſepulchro.
Ecce iterum lachrymas iterũ ciet ira furorem:
Lætãq; ſubuertit præceptis conuiuia luctus.
Porphyrium Cæſar tunc e regione ſedentem
Pallidus & ſtomachum vul tu confeſſus opaco
Alloquitur. quid me inuito violenter ademptũ
Corpus humas: quæ religio: quæ cura meorũ?

K k ij

PARTHENICÈS SECVNDAE

Prouidus: ardorem mentis ratione gubernat
 Et placidis mulcet bacchantem vocibus iram
 Porphyrius: nobis Cæsar fore dedecus inquit
 Immortale ratus si peruenisset ad aures
 Urbis id infandum facinus quod percitus ira
 Incomposq; tui mandas cælanda putauit
 Corpora defunctæ: & sceleris monumenta ne
 Sed furor ipaciens freni mitescere nulla
 Voce potest: similisq; Padi torrentibus undis
 Aestiuo cum sole niues saxosa Gebennæ
 Præcipitant iuga: si cursus occludere tentas

Callida Persephone. Furia volens ite; turbare Tyrāni mē/
 tem in auem mutatur marinā sepius aera petens: ac iterum ma-
 re repetēs: quo signo Ichthybolus (id est piscaior) tempestatē
 maris nunciat. Maxencius id fieri credidit: ob Coniugem suā
 nuper interemptam ac nōdum sepultā: iubet igitur sepeliri Cō-
 iugem: quam dudum Porphyrius tumulauerat: quo cognito
 in Porphyrium sequit e regione inter conuiuas sedentem.

Necropol^s Necropolimq; Alexandria defossam habet portum Cibo/
 tum nomine: qui & ipse naualia habet. Interius fossa est nauis/
 gabilis usq; ad Mareotidem lacum extensa extra fossam restat
 urbis paululū. Postea est Necropolis: & suburbanū in quo hor-
 ti plurimi sunt & sepulturae: mansiones cōdiendis corporibus
 idoneæ auctor Strabo. Huic loco alludit Poeta.

Strabo

Pados. Similisq; Padi. Iram comparat fluminis cursui: aggerem rum-
 pētī. Italia Pado clara est: quem mons Vesulus supantissimus
 inter Alpiū iuga gremio suo fundit. Viflenno fonte in Gabie/
 norum Lygurum sinibus: a Græcis Eridanus dictus. xxx. flu-
 mina in Adriaticū defert mare. Intumescit exortu Canis tabe-
 factis niuib; & linquentibus brumę pruinis Plinio & Soli/
 nō testibus. Strabo in locis canis lacum esse dicit ingentem &
 fontes duos non multum inter se distantes. Ex altero amnis ef-

Plinius
 Solinus
 Strabo

Druētius funditur Druentius nomine: per confragosa sese in Rhodanū
 Durus præcipitans. Contraria vero de parte Durias sese immiscet Pa-
 do: per Salassos intra Alpes illabens Gallię. Ex altero Padus
 lōnge humilior per hōs locos editur multus & celer: progres-
 sus autem maior molliorq; efficitur: Adriaticum irrumpit pe-

lagus cunctos Europæ fluitios: præter Istrum: magnitudine
 exsuperans. Per saxosa Gebennæ iuga Alpium intelli-
 go: quæ Narbonensem Galliam ab Italia ad caput Padi sepa-
 rant. Est autem Gebenna frequens emporium nostro æuo ad
 Rhodanum ubi Lemanno miscetur situm. Gebenna.

Obice contortis crescunt spumantia terga
 Vorticibus: semperq; magis violenta superbit
 Congeries: tumidaq; premit retinacula mole:
 Donec iter gurgis agat indignatus apertum.

Obice. pro aggere. nam cuiuslibet rei coaceruatio Agger dicitur.

Quid scelus excusas hominū turpissime Cæsar
 Inquit: & ignaua Regem grauitate laceffis?
 Omnia Therfite similis quid gutture latras
 Sardanapaliaco: pallenti excaudit ore
 Dux animo dextraq; potens claræq; superbus
 Miliciæ titulis: voluitq; inuadere pectus
 Cæsaris: & capulum dextra complexus eburnū
 Destitit: ardentem virtus compescuit iram.
 Atq; ita suspirans satur: quid fida tuorum
 Pectora Maxenti verbis premis acribus? & qd
 Lata procelloso turbas conuiuia vultu?
 Si tibi causa minus placuit recitata: fatebor
 Altera causa subest potior: sepelire iacentem
 Religio Christi dominam me iussit: et ipsos
 Rhetoras ante dedi tumulo: nam flumine viuo
 Me quoq; si nescis lauit regnator Olympi
 Christus: & abiecto verum loue numen adoro.
 Saucius incompotq; animi Maxencius ergo
 Tu quoq; carminibus magicis subuerteris? in
 Tu magicas artes tu cædē incendiaq; audes? qd

ARTHENICES SECVNDAE

Dux ait: infelix sequere; & scelus omne reuolue
 Ingluuiem nutri: duro rape viscera ferro:
 Sanguine tinge manus: innoxia mēbra trucida.
 Numina Maxenti iustissima, numina tantum
 Sunt visura nefas: meritas dabis impie pœnas,
 Expectant te Thybris aquæ: calor iste sub undis
 Occidet: & tamq̃ Phaeton temerarius axe
 Pulsus ab excelso vastum rapietis in æquor.
 Forfan & inuenies extinctæ coniugis ora.
 Interea pinguem nutri Delphinus escam,
 Ira: scio: tua me morti iam destinat: ultro
 Ibumus: & strictos caput extendemus ad enses
 Intrepidi: nobis nihil est in morte timendum
 Christigenis: quibus est aliud post funera longe
 Nobilius vitæ genus immortalis Olympo.
 Oppe tere est iterum nasci: tormenta subire
 Pro virtute pium: triplex contingit origo
 Christigenis. vulgata prior: qua nascimur oēs
 Semine concepti patrio: cum septima fœtum
 Luna peragrato vel nona peregerit orbe.
 Altera sic natos terris per mystica transfert
 Flumina: & ablutos genitrix ecclesia lacte
 Nutrit ad Ambrosiæ semper viuētis odorem.
 Tercia cum suprema dies mortale resoluit
 Corpus & in cineres opus hoc natura caducū
 Traxit ad æthereos orbis Emphyrea regna
 Mittit ubi & reduces animos cōplectitur ulnis
 Dulcibus & nitida coeli Pater accipit aula,
 Ista fides Lorica mihi est Adamantina nullis
 Peruia fortunæ iaculis, dum talibus orat

Porphirius tumido bilem sub pectore Cæsar
 Rodit: et impaciens vultus obscurat Erinis
 Et circumpositis stimulat precordia flammis.
 Dux animum firmante Deo nil territus atra
 Fronte quid atroci dudum concepta venena
 Corde premis: dixit. ne pars innoxia vitæ
 Vlla tuæ dignum venia te reddere possit
 Incipe rumpe moras: aperi crudelia tandem
 Ora: satellitibus diris mea funera manda.
 Membra iube lanianda feris in littore spargi:
 Defuncti careamus humo: careamus harena:
 Corpora iactentur monstris laceranda marinis
 Discite crudeli proceres seruire Tyranno
 Rege sub ingrato sub iniqui Principis umbra
 Seruicij's emitur mors obscurissima longis.
 Rumpitur inflatum pectus: mentisq; superbæ
 Nec frenare potest nec dissimulare furorem
 Cæsar: in extremis ardet iam faucibus ira.
 Non aliter quã cum sicco sub fomite dormit
 Ignis & afflatu crebro excandescit & aura
 Exilit: & tremulæ rutilant per nubila flammæ.
 Ferte citi procul hinc hominē: date vīcula clamat
 Cumq; suo totam domino iugulate cohortē
 Quæ ducis infecti traxit contagia: finem
 Sacrilegis dabit ista dies. per numina iuro
 Per Iouis æternū Imperium fulmenq; trifidū
 Ibitis ad Lethen: stigiasq; videbitis undas.
 Dux & tota cohors missis ad colla catenis.
 O funesta dies o lamentabile tempus
 O furor o rabies o detestabile virus
 O dolor o Regum impietas o mortua virtus.

PARTHENICES SECVNDAE

Ducitur: & longa properant ad funera pompa.
 Ventū erat ad littus: cū dux fortissimus ægros
 Alloquitur comites turbataq; pectora firmat.
 O socij mecum terræ pelagicæ labores
 Experti tociens: longæq; pericula passi
 Miliciæ: quid vos terret præsentia mortis?
 Quæ celebrem cursu Zephyrū volucræq; sagittā
 Vincit: ubi fortes animi generosaq; virtus?
 Cordaq; ad horrendos nuncq; perterita casus
 Ponite tristitiam: rectos attollite vultus.
 Cernite perpetuo fulgentem lumine mundum.
 Aethereaq; domos: animis ea patria nostris.
 Et qd sceminea pavidæ formidine frontes
 Despiciunt terras: hodie veniemus in astra.
 Sic ait. & Christo sacrum pæana canentes
 Accipiunt altos pronis ceruicibus enses.
 O mors clara virum vita præstancior. olim

Quid scelus excusas. Porphyrius tumulasse Reginā se ideo dixit ut nephanda mors Regine maneret occulta: qm tantū Regis scelus imortale dedecus Regi fore existimabat: maiorē igitur ad irā incēditur ob excusationē Porphyrii.

Terlites

Thersite. Thersites vir Græcus Quo nō deformior alter Venerat ad Troiam lingua ve pteruor alter. Homero teste.

Sardāap

Sardāapaliaco. Sardanapalus Anacindaraxis filius a Nino xxx. Assyrioz rex & ultimus omnes superiores excessit delicia & voluptate: vitā muliebrē duxit cum pellicibus. Tandem ab Arbaco Medo regno exutus ut Diodorus scribit Epithaphium habuit. Ede: bibe: lude: hæc habeo quæ edi: quæq; exaturata libido hausit. Sepultus Anchiale in Cilicia. Strabonis testimonio. Obsessus biennio in Nina urbe: desperata salute ne in potestātē hostium veniret: Pyram in regia ingentē extruxit supq; eam auro argentoq; omni: veste inlup Regia impositis uxoribus quoq; & eunuchis in medio pyræ reclusis: se cremādum una cum his in ignem iniicit. Diodoro teste. Sardanapa

Diodor

Strabo

liaco gutture id est luxurioso ac impudico.

Quid fida tuorum. Dux Christianum se fatetur. Vnde maiori ira concitatur Maxencius: impropere magiam duci. Cui respondet Dux. Tu magic. ar. tu. c. &c. prædicit tū mortem Tyranni: qua ad Miluium pontem in Thibridis undis interijt: ut historia habet a Constantino deictus.

Triplex contingit. Tres vitæ origines Christianis continere dicit. Primam quæ nobis cum omnibus est cōmunis. Secūda cum baptismo renascimur. Tercia cum ex hac vitæ ad Superos migramus.

Reduces animos. ex schola Platonis: vel reuera quia anima Pæan

ibi creatur.

Macrobi. Christo Pæana. Pæan dictus est Apollo a πῶν quod est ferio
Virgil ut Festus Vel a πῶν quod est medeor. Est etiā Pæan laus
Apollinis ut Macrobius scribit abusiue quoque aliorum Deorum
Virgilius. Vescentes letumque choro Pæana canentes.

Noxia cum rapidæ purgarint sæcula flammæ
Membra memor vestri Deus immortalia reddet.
Interea gaudete bonis cœlestibus inter
Spirituum cœtus alacres: & sancta precati
Numina terrigenis Christi implorate fauorē.
Pectora trunca iacent: fusoque rubescit harena
Sanguine: mactata est duplex Hecatōba tonāti.
Cum duce bis centum comites in littore cæsos
Christigenæ effossis mœsti iposuerunt sepulchris.
Et iam prona dies nocti cædebat: & umbris
Occiduo radians excelsam lumine Calpem
Cum furijs Cæsar longis iam fessus & ira
Sic secum. quæ tanta istis constancia: quænam
Robur iest animis tantum: quæ pectora virtus
Inconcussa regit: quæ spes: quæ præmia tanti?
Morte quæ expectant obita: neque credere dignū ē
Sanctius his numen: quorum res publica pauper

PARTHENICES SECUNDAE

Quam nostris qui regna tenent telluris & undae
 Illam ego numinibus gentem melioribus uti
 Crediderim cuius terrena potencia maior.
 Nam si regna Dei arbitrio terrena gubernant
 Distribuuntq; suo: qui dant maiora putandi
 Maiores. Libyam Iuno regna Attica Pallas/
 Iliacam Phœbus/Tarpeiam Iupiter arcem
 Constituit: regnum regno ceu numine numen
 Maius erat: sed Christiginis nec regna nec urbes
 At fuerit facius tantos sedare tumultus
 Vnius interitu: vel si mutabitur eius
 Connubio: tantumq; decus seruare iugali
 Foedere: & has tandem curas extinguere tædis .

Heradyt:
 Noxa

Noxia cum rap. Heradyti Ephesij sentētia. Ex igne cūcta cō
 stare: in eumq; resoluī omnia. Noxa culpam significat: & dam
 num. Virgi. Vnius ob noxam & furias Aiācis Oilei: id est pec
 catum ut Marcellus & Macrobius interpretati sunt. Suetoni
 us in Cæsare. Vt falsum arguens: quod sine ulla sua noxa Idus
 Marcie adessent. id est sine damno. Rursum noxa pœna dicitur
 Quintilianus. Et inter dedita noxe mancipia contēptissimus
 Tyro gladiator. De ybor; sig. in iure Ciuili scribitur. Noxe
 appellatione omne delictum continetur.

Virgil
 Marcellus
 Macrobi:
 Suetorius
 Quintil

Athene

Duplex Hecatomba. Milites ducenti cum duce caesi sunt.
 Et iam prona dies. Instantis noctis tēpus describit.
 Libyam Iuno. Virgi. Quam Iuno fertur terris magis om
 nibus unam Posthabita coluisse Samo.
 Pallas. Athene enim a Pallade nomen habent. Strabone au/
 ctore: Pallas etenim Græce ἄθηναι dicitur.
 Phœbus. Troianis fautorem Phœbum Homerus semper
 inducit. Tarpeiam. Iupiter optimus maximus in Capitolio
 cultus fuit.

Virgil
 Strabo
 Homerus

Saturni iam bruma dies & læta reducit
 Tempora: quæ nobis patrio celeberrima ritu
 Iucundos hyberna sales & xenia poscunt
 Ocia uocturnæ poscunt conuiuia mensæ:

Expediam: tristis ne se inter gaudia luctus
 Ingerat: interea placidas mihi Iupiter undas
 Aequoris: & cursus dabit ad mea regna secundos
 His dictis placet accito lictore Puellam
 Duci iterum e tenebris: iterum tentare loquendo
 Virgineumq; nouis pedicis captare pudorem:
 Quam simul ac vidit sic est aggressus. Amyclas
 Troius assultu subito expugnauit adulter:
 At tua ter denis nondum est mollita diebus
 Duricies, ponti glacies Hircanacq; tandem
 Frigora & arctioæ vincuntur sole pruinae.
 Tu Getico sopita gelu vel Gorgone visa
 In silicem durata nequis mansuescere, quercus
 Orpheus, Amphion lapides Delphines Arion
 Mouit: & Orphaeos senserunt tartara cantus.
 Tu niue frigidior: tibi ferrea corda: sepulti
 Vsq; adeo tibi sunt sensus hebetataq; mentis
 Lumina ut albenti videre simillima saxo

Neuius
 Fenestella

Macrobi.

Marcialis
 Iuuenalis

Lucanus.
 Plutarch.

Saturnalia

Amyclas.

Saturni iam prima. Saturnalia: dies festi erant mense Decē
 bri dicati Saturno: septem ut Neuius Poeta & alij prodiderūt
 nonnulli tres. Alij unum quos Fenestella sequitur. In his pueris
 ludus nucū: viris alea pmittebatur. ut est apud Marcialē. Vi/
 no itē in his maxie indulgebāt: mittebātur & amicis xenia: &
 hij qbus data erant apophoreta mittebāt. Macrobi. ab his totū
 opus inscripsit. Seruis item libertas erat in Saturnalibus. Ho/
 racius. age libertate Decembri Quando ita maiores voluerūt
 cum dominis item discumbebāt serui: salibusq; iocabātur. Te/
 ftes Marcialis Iuuenalis in mltis locis. Vt Tyrānus liberius
 Saturnalibus intēdere possit: statuit aut Virgini nupcias per/
 suadere: aut eam morti tradere.

Amyclas. Nauta fuit pauperrimus in Epiro ut est apud Lu/
 canum in quinto & Plutarchū in Cæsare. Hic pro oratore ne/
 scio: quo ponitur: qui Catharinę virgini Tedas iugales persua/
 deat. Troius adulter. Paris siue Alexander Priami filius He/
 lenę adulter.

PARTHENICES SECUNDAE

- Helleſpō.** Ponti glacies. Mare noſtrū Quā diffunditur alia alijs locis
Propōtis. cognomina acceptat. Vbi primū ſe coartat: Helleſpontus vo/
Thracius catur. Propontis ubi ſe expandit. Vbi iterū preſſit: Thracius
boſphor. Boſphorus. Vbi iterum effundit: Pontus Euxinus. Quā palu/
Pōtus Eu di cōmittitur Cimmerius Boſphorus. Palus ipſa Meotis. Au/
xinus. ſtor Pomponius. Mella. Strabo refert Neoptolemum Mithri/
Cimerius datis ducem eodem incurſu eſtate quidem nauali pugna barba/
boſphor. ros: Hyeme autē equeſtri ſuperaffe praelio ob gelu. nam mare
Meotis Ponticū congelatur ut Ouidius ſepe conqueritur.
- Caspium.** Hyrcana. Caſpium mare Hyrcanū dicit. Strabone teſte Pro/
 lemęoq; Mare Caſpiū ad leuam nauiganti Nomades accolunt
 eos iuniores Daas appellant qui etiam Sparni ſunt nominati
 Dehinc deſerta regio interiacet. deinde Hyrcania: ubi iam ma/
 re in pelagus creſcit: quouſq; Medorum Armeniorumq; mon/
 tibus coniungatur. Ab hyrcanio item mari ad Auroram pro/
 gredienti: ad dextram ſunt montes qui uſq; in Indicum mare
 pertendunt. Strabo auſtor. frigidam dicit Poeta: quoniam id
 mare ad ſeptentrionem reſpicit.
- Getæ** Getico. Gete ad Pontum in orientem vergunt iuxta Iſtrum.
Daci Daci autem ad oppoſitum verſus Germaniam & ad Iſtri fon/
 tes Strabo. Per ipſos Marifus fluius Danubium inſluit. Su/
 periores enim fluminis partes verſus fontes uſq; ad præcipientes
 eius decurſus quos Cataractas nominant Danubium vocant
 Alias inferiores uſq; in Pontum per Getas Iſtrum voci/
 rant. Cæterum idem Dacorum & Getarum ſermo eſt. Stra/
 bo Auſtor.
- Meduſa** Gorgone. Meduſa a Perſeo interfecta: ut Ouidius multiq; alijs
 ſcribunt Hyginus uero a Minerua occiſam ſcribit. Hęc qui eā
 vidiffent in ſaxa mutauit.
- Orpheus. Papinius in Syluis. Iā Methymnei uaris manus:
 & chelis una Thebais: & Getici cædat tibi gloria plectri. de
 his in prima Parthenice dixi plura.
- Coniugis Aſſyriæ verſo quæ in marmora vultu
 Fluxit & ardentē ſpectat fugitiua Gomorram.
 Heu quianam contra genium moremq; iuuetæ
 Molliciemq; tui ſexus generiſq; ſuperbi
 Stemma ſupercilio ſpernis regalia toruo
 Imperia: ah demens: tu blandimenta minasq;
 Deſpicis: & ſurda perſtas immolibus aure.

Pōponius
 Mella
 Strabo
 Ouidius:
 Strabo
 Ptolome:

Strabo

Ouidius:
 Hyginus

Papinius:

Hierony. Coniugis Assyriæ. Vxor Lot in statuam salis cōuersa fuit
dum retro Gomorram ardentem aspiceret. Hieronymus in
Genesi.

Tu populo spoliās urbem: tu coniuge Regem
Militibusq; ducem duce Cyrenensia regna:
Et miseremur adhuc: & te seruare parati
Mitibus alloquimur verbis. genus aspice quātū
Romanum pietate valet. mitesce parumper.
Si seruire pudet: mecum regnabis. habeto
Coniugis extinctæ thalamos. Romana videbis
Mcenia: & in cædes Latiam Regina per urbem
Quod tua gentilis quondā Cleopatra tumultu
Ambijt Actiaco tu Cæsare digna marito:
Accipe largimur sine bello & sanguine regnum.
Sic ait & cæco languet Maxencius igne.
Illa velut dorsum medijs in fluctibus ingens
Vapulat assiduis & nunq̄ vincitur undis:
Desine plura: nefas iterum me nubere dixit
Nupsimus: inserto nuptam manus indicat auro
Et mihi nunc alacres nitidis conuiuia mensis
Virq; socerq; parant: hodie subitura mariti
Limen: & e tenebris claros adiura penates.
Nec sum dura: fidem seruo. tu sanguine gaudes
Non ego: tu tanti sceleris durissimus auctor.
Hæc ubi dicta videns atrox immota Tyrannus
Pectora nec precibus flecti nec verbere frangi
Spe Veneris posita iubet a lictore necandam
Necropolim duci. pullo velata cucullo
Atq; capistratis manibus de carceris antro
Truditur ambigua faciente crepuscula nocte.
Aemonius Chirō media iam parte sub umbras
L i ij.

PARTHENICES SECUNDAE

Iuerat: & Ledæ funestam pignora noctem
 Aere voluebant piceo niger Hesperus ore
 Pallidulo tristi per cœlum ascendere vultu
 Visus: ab aspectu sceleris noua luna nefandi
 Cornua subtraxit: nubes teterrima clausit
 Aethereos ignes & conscia sidera morti.
 Auditæ Halcyones grauibus lamenta querelis
 Spargere per littus: mœstosq; ad funera cantus
 Edere: & æquoreas volucres dare flebile carmē.

Tu populo sp. urbem. Quatuor milibus fulmine adustis.
 Cleopatra. Augustū Cæsarem coniugē desiderauit: quē Ag
 cium Cæsarem appellat ab Accio Epiri promontorio.
 Necropolim. locus Alexandriae ut Strabo testatur: & supra

Strabo

Chiron. Sagittarij signū Thesalus fuit Chiron iustissimus
 Centauroꝝ. ut Orpheus ait: tum Homerus in Iliade.

Orpheus
 Homerus

Atlas
 Hesperus.

Ledæ pignora. Geminos dicit Castorem & Pollucem.
 Hesperus. Atlantis filius Hesperus cū Atlantis montis cacu
 men ascendisset ut siderꝝ cursus obseruaret: subito a ventis rap
 tus est: qui cū iusticia & humanitate insignis in populos fuisset:
 plebs eius casum miserata: honores sibi prebens imortales
 astrū cœleste lucidissimū eius nomine nuncupauit. Diodorus
 auctor. Hunc Veneris stellam dicunt Lucifer nomine. Alij Iu
 nonis. Hic oīm siderum maximus videtur. Nonnulli autē hūc
 Aurorę & Cephalī filiū dixerunt: pulchritudine multis prestā
 tem: ex qua re etiā cum Venere dicitur certasse: ut etiā Era
 tosthenes dicit: eum hac de causa Veneris appellari: ex oriente
 Sole & occidente videri quare ut ante diximus iure hūc & Lu
 ciferum & Hesperꝝ nominatū. Hygi. auctor.

Diodor.

Eratosthē

Hyginus

Sidera. stellas grauius tulisse: mortem diuę Catharinę: quę
 postero die futura erat. Conscia sidera. Alludit ad opinionē
 Astrologoꝝ qui sidera nobis mortem minari volunt. Iuuenā
 lis. quicquid Dixerit Astrologus credet a fonte relatum Am
 monis.

Iuuenalis

Est locus ad Boream pelagi porrectus ad undas
 Densa ubi syluestrem faciunt spineta recessum:
 Arearꝝ in medio: crebris ibi terra sepulchris

Surgit: & in tumulos fossæ cumulatur harena:
 Sacra cadaveribus tellus: Polyandrión Hellas
 Voce vocat patria: nudis passim ossibus albet
 Vriticis umbrosus ager grauibuscq; cicutis
 Et nigris ebuli baccis & olente Sabuco.
 Campus iers & sepiuagis domus apta colubris.
 Hos ingressa locos durus dum brachia licitor
 Expediit inuertens manicas dūq; explicat ensem
 Sanguineum: Virgo cœlum suspexit & ignes
 Aethereos: taliq; Deum sermone precata est.

Est locus. Topographia. Descripcio loci: qui est post Ne
 cropolin: quem Strabo Suburbanum dicit in quo horti plu
 rimi sunt & sepulture: mansiones condiendis corporibus ido
 neæ. πολυάνδριον sepulchrū: locus ubi sunt multa sepul
 chra Polyandrium etiam latine dicitur. Io. Carmelita. auctor.

Polyandriū

Io. Carm.

Hellas. Græci Hellades dicuntur.

Plinius

Ebuli. Ebulus Græce chamaectis dicitur: hoc est humilis
 Sambucus. Plinius libro. xxiiij. Sambucus habet alterum ge
 nus magis siluestris quod Græci chamaecten vocant alij Hel
 lon multo breuius.

Ebulus
 Cham
 actis

Serenus

Sabuco. Poeta Sabucus sine. m. scribit ut syllabam correp
 te proferat. Serenum imitatus. Cōueniet tenere radix decocta
 sabuci. folia utriusq; Sambuci decocta in vino veteri: aquam
 ex aluo detrahūt. Refrigerat inflāciones: maxie recentis am
 busti. Et canis morsum cum polenta mollissimis foliorum il
 litis Plinius auctor. Sambuca organi genus. item bellica ma
 china Pompeio teste Vegetioq;.

Sabucus.

Sābucus

Plinius

Pōpeius.

Vegecius

Inuertens manicas: ut expediōr sit adiectum.

Sābuca

O Pater exiguas tanto pro munere grates
 Solumus: ingentes autem debere fatemur.
 Tu grauibus pressam tenebris in clara vocasti
 Lumina: tu Manes tu das superare Tyrannum;
 Et modo tam vario functam discrimine tandē
 Ad palmā regnumq; vocas: da numine dextro

L iij.

PARTHENICES SECVNDAE

Egressus animo faciles: reditusq; secundos
 In patriam coelicq; domos. hanc accipe mentem:
 Et prolem ne sperne tuam de fauce reuulsam
 Ditis; & oranti famulae tua limina pande.
 Et si quando memor quisq; certaminis huius
 Implorabit opem: Pater exorabilis esto.
 Finierat subito cum vox audita per auras:
 Animus: secura veni. tum poplite flexo
 Et crucis explicita per pectus imagine lictor
 Verberat orantem gladio. pro cadae cruenta
 Lac niueum fluxit: tellus incanduit albo
 Sanguine: lingua Deum neruis delusa recisis
 Personat: & moriens verba imperfecta relinquit
 Caesa solo iacet atq; in caelum vita recessit.
 Affuit extemplo Superum de sedibus agmen
 Spirituum duplex: unum quod corpore nudam
 Suscipiat mentem: dulciq; ad sidera cantu
 Transferat. exanimes aliud quod tolleret artus.
 Insolita noua luce dies in nocte refulsit:
 Atq; repentinum subito cum lumine fulgur
 Emicuit ceu cum frangit caua nubila fulmen
 Cum grauis ardentem succendit Iulius aestum.
 Euolat attonitus lictor: trepidiq; ministri
 Corripuere fugam: toto symphonia caelo
 Spargitur: & mixta vocum dulcedine carmen
 Astra petit: sensimq; abiens discedit ab aure.
 Visaq; per caeli tractus ascendere nubes
 Lucida persimilis soli lucencior astro
 Luciferi: & claro rutilantem lumine caudam
 Ducere & ignifero ferri ultra sidera cursu:

Et caput insertare polo. patuere Tonantis
 Atria: curuatus læto pater obtia vultu
 Brachia diffundens reduci dedit oscula natæ:
 Et triplici claram radiavit sidere frontem.
 Altera spirituum legio collegit ab hortis
 Balsama ludæis aloes myrrhaeque liquorem:
 Ablutosque vadis artus & odoribus unctos
 Aereum per iter rubri trans æquora ponti
 In montes Arabum summæque cacumina Sinæ
 Transtulit: & corpus Pario clausere sepulchro
 Quod Superum fecere manus. Opobalsama semper
 Marmor odoratum sudat: quibus ægra iuvantur
 Corpora: difficiles isto ceromate morbos
 Indigenæ pellunt: sacros alabastra liquores
 Atque salutare lachrymas oleique fluentis
 Accipiunt guttas. membris honor iste sepultis.

O pater. Orat Virgo pro supplicibus suis: eaque colatibus.

Explicata. id est extensa. Nam explicare: emittere: & extendere. Explicat

Marcellus re est Marcello teste.

Symphonia. concertus: consonantia: tum instrumentum musicum. Symphonia
 sicum. qui penultimam producunt (ut sepiuscule fit a nostris) nia
 falluntur accentu. συμφωνία.

Balsama. Omnibus odoribus præfertur balsamum: uni terrarum Iudeæ concessum Plin. auctore.

Aloes. Aloe herba est amarissimi succi. Laudatissima ex India affertur: optima est pinguis ac nitida: rufi coloris friabilis: ac iocinoris modo coacta facile liquefcens. Improbanda nigra & dura Plinius auctor lib. xxvij.

Sinæ. Sina mons est Arabiæ petree: Paulo apostolo teste ad Galatas scribente. Sina enim mons est in Arabia: qui coniunctus est ei quæ nunc est Hierusalem. Sina item ciuitas Mesopotamiæ Ptolemæo teste.

Pario. id est Marmoreo.

Opobalsama. Opobalsamum succus: Carpobalsamum fructus. Opobalsamum
 Xylobalsamum lignum balsami ὀπός succus Græce κερπός Xylobalsamum

Ceroma *fructus καὶ τὸ ξύλον lignum.*
 Ceromate. Ceroma ungentum erat ex oleo & terra in specie Marcialis
 luti. Marcialis Vara nec in lento ceromate brachia tēdis. & ali/
 bi Quod ceromata fece de Sabina. & erat palearitarū: quorū Plinius
 molliciem Plinius carpens inquit. Plura de hac parte nō sum
 dicturus: non Hercule magis quam de terræ usu in Ceroma /
 ris: quibus exercendo iuuentus nostra: corpora vires animo /
 rum perdidit.

Alabastra Alabastra cavant ad vasa vnguentaria: quoniam
 optimē ea atq; incorrupta seruare dicitur. Nascitur circa The /
 bas Aegyptias & Damascum Syrię hic ceteris candidior. Pro /
 batissimus in Carmania mox in India iam quidē & in Syria
 Asiaq;. Vtilissimus autem & sine ullo nitore in Cappadocia. p
 bantur quam maxime mellei coloris: in vertice maculosi atq;
 non trans lucidi auctor Plin. lib. xxxvi. naturalis historię. Plinius

ΤΕΛΟΣ ἔΣΤΟ ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ὁ
 ΕΥΛΟΓΙΜΕΜΟΣ Εἰς τοὺς αἰῶν
 αἰς ΜΕΤὰ τοῖς μαρτύροις
 ΘΕΡΟΜ ΘΙΜΟΤΑΤΟΣ.

Ioannis Gallinarj Liberaliū arcium
 Magistri Decatosticon in Impresso
 rem Parthenicū Baptiste Mantuani.
 Calcographo meritas studeamus soluere laudes
 Ingrati ne nos argueremur ei.
 Viuat Nestoreos iuuenes optate per annos
 Schottus Ioannes qui bene pressit opus.
 Multifidos punctis sensus distinguit & ornat:
 Ut leue lectori Carminis assit iter.
 Hic etenim a prima deduxit semina stirpe:
 Quæ niueo nigras extulit ære notas.
 Nunc quia mansuris tua stirps dedit oīa cartis,
 Schotte igitur proli gloria prima tuæ.